

5^η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Περιφερειακά Αεροδρόμια Αιγαίου - Ομάδα Β

Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια της Ελλάδας Β Α.Ε.

Ιούλιος 2020 - Ιούλιος 2021

5^η Ετήσια Έκθεση Περιβαλλοντικής Στρατηγικής
Ομάδα Β

ΚΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Πίνακας Περιεχομένων

Πίνακας Περιεχομένων	3
Συντομογραφίες.....	5
Συνοπτική παρουσίαση	6
1. Εισαγωγή	7
1.1. Fraport Greece - Επισκόπηση	7
1.2. Απαιτήσεις της Σύμβασης Παραχώρησης για υποβολή Ετήσιας Έκθεσης Περιβαλλοντικής Στρατηγικής.....	8
1.3. Διάρθρωση της Περιβαλλοντικής Στρατηγικής	8
2. Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική	9
3. Νομικές Απαιτήσεις & Απαιτήσεις Ενδιαφερομένων.....	11
3.1. Νομικές Απαιτήσεις.....	11
3.2. Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι	13
3.3. Απαιτήσεις Ενδιαφερομένων	14
3.3.1. Ταυτοποίηση Ενδιαφερομένων	14
3.3.2. Συμμετοχή Ενδιαφερομένων κατά την περίοδο του Covid-19	15
4. Τοποθεσία και Περιβάλλον Αερολιμένων Ομάδας.....	16
4.1. Αερολιμένας Ρόδου «Διαγόρας» (RHO)	17
4.2. Αερολιμένας Κω «Ιπποκράτης» (KGS)	18
4.3. Αερολιμένας Σαντορίνης (JTR)	19
4.4. Αερολιμένας Μυκόνου (JMK)	20
4.5. Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδυσσέας Ελύτης» (MJT).....	21
4.6. Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» (SMI)	22
4.7. Αερολιμένας Σκιάθου «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» (JSI).....	23
5. Αειφόρος Ανάπτυξη	24
5.1. Επισκόπηση και αντικείμενα – Σχέδιο περιβαλλοντικής και κοινωνικής διαχείρισης.....	24
5.2. Η Περιβαλλοντική Διάσταση όπως ενσωματώνεται στον σχεδιασμό και τα σχέδια 25	
6. Διαχείριση του Εδάφους	27
6.1. Επισκόπηση.....	27
6.2. Σχέδιο Δράσεων Διαχείρισης του Εδάφους.....	27
6.3. Επιτεύγματα.....	28
7. Επιφανειακά & Υπόγεια Νερά	29
7.1. Επισκόπηση.....	29

Ομάδα Β

7.2.	Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων.....	30
7.3.	Επιτεύγματα.....	30
8.	Βιοποικιλότητα	34
8.1.	Επισκόπηση.....	34
8.2.	Σχέδιο δράσεων προστασίας της βιοποικιλότητας	35
8.3.	Ολοκληρωμένες δράσεις	35
9.	Πολιτιστική κληρονομιά	39
9.1.	Επισκόπηση.....	39
9.2.	Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς	39
9.3.	Επιτεύγματα.....	40
10.	Ποιότητα του Αέρα.....	42
10.1.	Επισκόπηση.....	42
10.2.	Δράσεις Προστασίας.....	42
10.3.	Επιτεύγματα.....	43
11.	Θόρυβος.....	47
11.1.	Επισκόπηση.....	47
11.2.	Σχέδιο Διαχείρισης Θορύβου	47
11.3.	Επιτεύγματα.....	48
12.	Διαχείριση Αποβλήτων	51
12.1.	Επισκόπηση.....	51
12.2.	Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων.....	52
12.3.	Επιτεύγματα.....	54
13.	Συμπεράσματα.....	56

Ομάδα Β

Συντομογραφίες

ACA	Airport Carbon Accreditation
ACI	Airports Council International
AQMS	Air Quality Monitoring Station Σταθμός Παρακολούθησης Ποιότητας Αέρα
ΑΣΑ	Αστικά Στερεά Απόβλητα
CA ΣΠ	Concession Agreement Σύμβαση Παραχώρησης
CCD ΗΕΠ	Concession Commencement Date Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης
E&S Π&Κ	Environmental and Social Περιβαλλοντικά και Κοινωνικά
EASA	European Aviation Safety Agency Ευρωπαϊκός Οργανισμός Ασφάλειας της Αεροπορίας
EBRD ΕΤΑΑ	European Bank for Reconstruction and Development Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης & Ανάπτυξης
EC EK	European Community Ευρωπαϊκή Κοινότητα
EIB ΕΤΕΠ	European Investment Bank Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ESMS ΠΚΣΔ	Environmental & Social Management System Περιβαλλοντικό και Κοινωνικό Σχέδιο Διαχείρισης
FG	Fraport Greece
GG ΦΕΚ	Government Gazette Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
HAF ΠΑ	Hellenic Air Force Πολεμική Αεροπορία
HRADF ΤΑΙΠΕΔ	Hellenic Republic Asset Development Fund Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου
IFC	International Finance Corporation Διεθνής Οργανισμός Χρηματοδότησης
ISO	International Organization for Standardization
MP	Measurement Point Σημείο Μέτρησης
NMT	Noise Monitoring Terminal Σταθμός Παρακολούθησης Θορύβου
PCB	Polychlorine Byphenils Πολυχλωροδιφαινύλια
RFF	Rescue Fire Fighting Διάσωση και Πυρόσβεση
SEP	Stakeholder Engagement Plan Σχέδιο Συμμετοχής Ενδιαφερομένων
WWTP ΕΕΛ	Waste Water Treatment Plant Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων

Συνοπτική παρουσίαση

Η 5^η Ετήσια Περιβαλλοντική Έκθεση είναι αποτέλεσμα της συμμόρφωσης της Fraport Greece (FG) στις Περιβαλλοντικές Απαιτήσεις που προβλέπονται στη Σύμβαση Παραχώρησης, σαράντα ένα μήνες μετά την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης της 11^{ης} Απριλίου 2017.

Η Περιβαλλοντική Στρατηγική περιγράφει τις μεθόδους ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά τη διάρκεια αναβάθμισης υποδομών και ανάπτυξης λειτουργιών σύμφωνα με τα Ρυθμιστικά Σχέδια Ανάπτυξης (Development Master Plans). Επιπλέον, η στρατηγική αναφέρεται λεπτομερώς στην εν εξελίξει περιβαλλοντική διαχείριση υψηλής ποιότητας των αεροδρομίων.

Τα συγκεκριμένα αντικείμενα και στόχοι που περιγράφονται στην παρούσα Περιβαλλοντική Στρατηγική θα αποτελέσουν το πλαίσιο για να διασφαλιστεί ότι στην ανάπτυξη και καθημερινή λειτουργία κάθε αερολιμένα αντικατοπτρίζονται κοινωνικοί, οικονομικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι.

Οι περιβαλλοντικές πτυχές που εξετάζονται είναι:

- η αειφόρος ανάπτυξη,
- η διαχείριση του εδάφους,
- η ποιότητα των επιφανειακών και υπογείων υδάτων,
- η βιοποικιλότητα,
- η πολιτιστική κληρονομιά,
- η ποιότητα του αέρα,
- ο θόρυβος και
- η διαχείριση των αποβλήτων.

Παρουσιάζονται οι πιθανές επιπτώσεις για κάθε περιβαλλοντική πτυχή, καθώς και προληπτικές ενέργειες.

1. Εισαγωγή

1.1. Fraport Greece - Επισκόπηση

Η **Fraport Greece (FG)** δημιουργήθηκε το 2015 και είναι υπεύθυνη για τη συντήρηση, λειτουργία, διαχείριση, αναβάθμιση και ανάπτυξη 14 περιφερειακών αεροδρομίων στην Ελλάδα για μια περίοδο 40 ετών.

Η επιχειρησιακή μεταβίβαση των αεροδρομίων στη **FG** έγινε στις 11 Απριλίου 2017. Κατά την Ημερομηνία Έναρξης της Παραχώρησης, καταβλήθηκε εξ ολοκλήρου από τη **FG** το προσυμφωνημένο τίμημα παραχώρησης ύψους €1,234 δις σε συνδυασμό με την επιχειρησιακή μεταβίβαση των 14 αεροδρομίων. Μαζί με το προσυμφωνημένο τίμημα παραχώρησης, καταβλήθηκε μια αρχική ετήσια πάγια αμοιβή παραχώρησης ύψους €22,9 εκατ. και ετησίως θα καταβάλλεται μια μεταβλητή αμοιβή παραχώρησης αντιστοιχούσα κατά μέσον όρο στο 28,5% των λειτουργικών κερδών.

Τα αεροδρόμια παραχωρήθηκαν από το Ελληνικό Δημόσιο μετά από διεθνή διαγωνισμό με δύο ξεχωριστές, σχεδόν ταυτόσημες συμβάσεις παραχώρησης, κάθε μία από τις οποίες αφορούσε 7 από τα 14 αεροδρόμια («Ομάδα Α» και «Ομάδα Β»).

Η **FG** αποτελείται από δύο εταιρίες παραχώρησης με έδρα την Αθήνα, μία εταιρία για την Ομάδα Α με την επωνυμία «Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια Ελλάδος Α Α.Ε.» (Fraport Greece Α ή FGA) και μια εταιρία για την Ομάδα Β με την επωνυμία «Fraport Περιφερειακά Αεροδρόμια Ελλάδος Β Α.Ε.» (Fraport Greece Β ή FGB).

Μια τρίτη εταιρία, (Management Company, FGM), με έδρα στην Αθήνα, ενεργεί ως εταιρία διαχείρισης και είναι υπεύθυνη για κεντρικές δραστηριότητες για λογαριασμό των FGA και FGB, όπως η πρόσληψη προσωπικού και η σύναψη συμβολαίων με συμβούλους ή προμηθευτές.

Στα κεντρικά γραφεία στην Αθήνα απασχολούνται πάνω από 200 άτομα ενώ συνολικά στα 14 αεροδρόμια απασχολούνται συνολικώς 628 άτομα (Νοέμβριος 2020).

Οι μέτοχοι της **FG** είναι η Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide, ο Όμιλος Κοπελούζου και το Ευρωπαϊκό Ταμείο 2020 Marguerite.

Η Ομάδα Β βάσει της Σύμβασης Παραχώρησης περιφερειακών αεροδρομίων Αιγαίου, περιλαμβάνει τα ακόλουθα επτά (7) αεροδρόμια:

- Ρόδου (RHO)
- Κω (KGS)
- Μυκόνου (JMK)
- Μυτιλήνης (MJT)
- Σαντορίνης (JTR)
- Σάμου (SMI) και
- Σκιάθου (JSI)

Ομάδα Β

1.2. Απαιτήσεις της Σύμβασης Παραχώρησης για υποβολή Ετήσιας Έκθεσης Περιβαλλοντικής Στρατηγικής

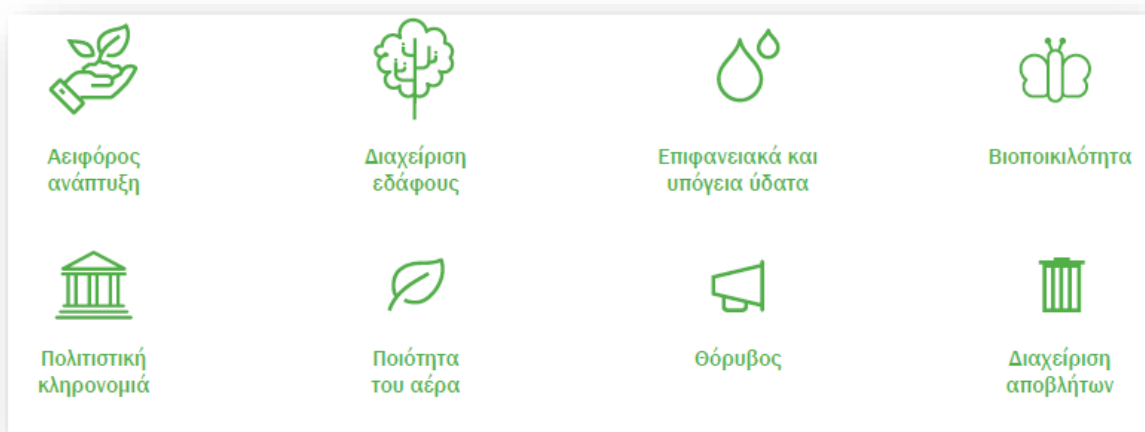
Η **Fraport-Greece Β** συνήψε 40-ετή Σύμβαση Παραχώρησης (ΣΠ) με την Ελληνική Δημοκρατία (ΕΔ), που αντιπροσωπεύεται από το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ). Η Σύμβαση Παραχώρησης επικυρώθηκε με τον Ν. 4389/ 2016 (ΦΕΚ 94/Α/27.05.2016).

Η Σύμβαση Παραχώρησης, σύμφωνα με το Άρθρο 13. Προστασία του περιβάλλοντος – 13.2 Περιβαλλοντικές απαιτήσεις – §13.2.2. απαιτεί από τον Παραχωρησιούχο να συντάσσει, καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου παραχώρησης, ετήσια έκθεση για την περιβαλλοντική στρατηγική, υποβαλλόμενη στο Δημόσιο εντός τριών (3) μηνών από την Ημερομηνία Έναρξης Παραχώρησης (ΗΕΠ) και κάθε επέτειο αυτής. Ο Παραχωρησιούχος υποχρεούται να δημιουργήσει και να διατηρεί διαδικτυακή τοποθεσία όπου θα δημοσιεύεται η προαναφερθείσα έκθεση.

1.3. Διάρθρωση της Περιβαλλοντικής Στρατηγικής

Η Περιβαλλοντική Στρατηγική περιγράφει τις μεθόδους που εφαρμόζονται στα αεροδρόμια για την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων κατά την πραγματοποίηση εργασιών αναβάθμισης των υποδομών και ανάπτυξης των επιχειρησιακών λειτουργιών σύμφωνα με τα Master Plans του 2017, ενώ παρέχει λεπτομέρειες όσον αφορά την εν εξελίξει περιβαλλοντική διαχείριση υψηλής ποιότητας των αεροδρομίων. Τα συγκεκριμένα αντικείμενα και στόχοι που περιγράφονται στην παρούσα Περιβαλλοντική Στρατηγική αποτελούν το πλαίσιο για να διασφαλιστεί ότι στην ανάπτυξη και καθημερινή λειτουργία κάθε αερολιμένα αντικατοπτρίζονται κοινωνικοί, οικονομικοί και περιβαλλοντικοί στόχοι.

Περιβαλλοντικές πτυχές που εξετάζονται:

Για κάθε περιβαλλοντική πτυχή παρουσιάζονται συγκεκριμένοι στόχοι συνοδευόμενοι από το αντίστοιχο χρονοδιάγραμμα εκπλήρωσης.

Ομάδα Β

2. Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική

Το Διοικητικό Συμβούλιο της **FG** έχει υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική για όλες τις επιχειρηματικές μας μονάδες (κεντρικές εγκαταστάσεις και αεροδρόμια), ορίζοντας την περιβαλλοντική και κοινωνική προστασία ως έναν από τους κύριους εταιρικούς μας σκοπούς. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι ευθύνη όλων των εργαζομένων οι οποίοι οφείλουν, συνειδητοποιώντας τη σπουδαιότητα των καθηκόντων τους, να συμμετέχουν ενεργά στην εκπλήρωση των κοινών στόχων και να αναλαμβάνουν με προθυμία τις υποχρεώσεις που τους αναλογούν κατά την εκτέλεση των εργασιών τους.

Στο πλαίσιο αυτό:

- ❖ Διαχειριζόμαστε, λειτουργούμε και αναπτύσσουμε τις μονάδες μας με περιβαλλοντικά και κοινωνικά υπεύθυνο τρόπο, σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους, κανονισμούς και άλλες δεσμεύσεις.
- ❖ Προωθούμε την ευρύτερη περιβαλλοντική και κοινωνική ευθύνη, εκπαιδεύοντας τους υπαλλήλους μας και παρέχοντας προγράμματα ευαισθητοποίησης σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- ❖ Στηρίζουμε την προληπτική προσέγγιση στις περιβαλλοντικές και κοινωνικές προκλήσεις στο πλαίσιο της οικονομικής αποδοτικότητας, βιωσιμότητας και αειφορίας.
- ❖ Ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη και διάδοση πρακτικών και τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον και την κοινωνία εφαρμόζοντας περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια κατά την επιλογή αγαθών και υπηρεσιών.
- ❖ Διατηρούμε τακτικό διάλογο με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες και εντάσσουμε τις ανησυχίες και τις απόψεις τους στη δική μας διαδικασία λήψης αποφάσεων. Είμαστε σε στενή επικοινωνία με τους εταίρους μας στην αλυσίδα αξίας των αεροπορικών μεταφορών και συνεργαζόμαστε για την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών και σχεδίων που στοχεύουν στη συνεχή βελτίωση της περιβαλλοντικής μας επίδοσης.

Για να επιτύχουμε τις επιδιώξεις και τους στόχους μας προς την αειφορία, εστιάζουμε στις ακόλουθες βασικές πλευρές:

1. Προστασία φυσικού περιβάλλοντος (συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης της άγριας ζωής).
2. Χρήση πόρων και ελαχιστοποίηση αποβλήτων.
3. Διαχείριση αποβλήτων (επικινδύνων, μη επικινδύνων).
4. Διαχείριση υγρών αποβλήτων.
5. Διαχείριση ενέργειας, εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και κλιματικής αλλαγής.
6. Πρόληψη της ρύπανσης και αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.
7. Διαχείριση και έλεγχος θορύβου.
8. Διαχείριση της κυκλοφορίας.

Ομάδα Β

Στο πλαίσιο της κλιματικής αλλαγής, δεσμευόμαστε να διαχειριστούμε και να μειώσουμε τις εκπομπές άνθρακα των αεροδρομίων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, υπολογίζουμε και καταγράφουμε τις άμεσες και έμμεσες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από όλες τις πηγές εντός των αεροδρομίων, βάσει του Πρωτοκόλλου Αερίων Θερμοκηπίου (score 1 και 2).

3. Νομικές Απαιτήσεις & Απαιτήσεις Ενδιαφερομένων

3.1. Νομικές Απαιτήσεις

Οι περιβαλλοντικές πτυχές των δραστηριοτήτων των αερολιμένων διέπονται σε μεγάλο βαθμό από την εθνική νομοθεσία, η οποία είναι σύμφωνη με τις ευρωπαϊκές οδηγίες.

Οι εθνικοί κανονισμοί και τα πρότυπα χρησιμοποιούνται ως βάση για τον περιβαλλοντικό προγραμματισμό και τις επιδόσεις.

Η **FG**, τηρεί επίσης τις καθορισμένες Περιβαλλοντικές και Κοινωνικές απαιτήσεις απόδοσης, δηλ. τα ισχύοντα πρότυπα απόδοσης της Alpha Bank σύμφωνα με την από 25.07.2016 Περιβαλλοντική & Κοινωνική Πολιτική, τα πρότυπα απόδοσης του IFC, τις απαιτήσεις επιδόσεων που ορίζονται από την ΕΤΑΑ και την ΕΤΕπ. Οι περιβαλλοντικές οδηγίες κάθε τράπεζας είναι διαθέσιμες στο κοινό.

Προς τον σκοπό μιας υπεύθυνης και αιεφόρου περιβαλλοντικής διαχείρισης, η **FG** θα προσπαθήσει να ανταποκριθεί ή να υπερβεί πρόσθετα αυτοεπιβαλλόμενα πρότυπα, συμπεριλαμβανομένης της υιοθέτησης ισχυόντων διεθνών κανονισμών. Οι ενοικιαστές στα αεροδρόμια της **FG** πρέπει επίσης να τηρούν τα ίδια πρότυπα.

Πίνακας 1: Βασική περιβαλλοντική νομοθεσία

Ελληνική νομοθεσία	ΦΕΚ	Περιεχόμενο	Ευρωπαϊκή νομοθεσία
Γενικά			
N. 1650/1986	A 160	Για την προστασία του περιβάλλοντος (στην Ελλάδα)	
N. 4014/2011	A 209	Νέο πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων κ.λπ.	
N. 4685/2020	A 92	Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας	Οδηγία 2018/844 και 2019/692
ΚΥΑ 5825/2010	B 407	Κανονισμός ενεργειακής απόδοσης κτιρίων	Οδηγία 91/2002/EK & 31/2010/EK
Διαχείριση Αποβλήτων			
N. 4042/2012	A 24	Ποινική προστασία του περιβάλλοντος στο θέμα της διαχείρισης αποβλήτων	Οδηγία 2008/99/EK και 2008/98/EK
ΠΔ 82/2004	A 64	Διαχείριση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων	
ΠΔ 109/2004	A 75	Διαχείριση μεταχειρισμένων ελαστικών οχημάτων	
ΚΥΑ 41624/2057/Ε103/2 010	B 1625	Διαχείριση μπαταριών	
ΚΥΑ 23615/651/Δ103/2014	B 1184	Διαχείριση αποβλήτων ειδών ηλεκτρικού & ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)	
ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010	B 1312	Διαχείριση αποβλήτων από εκσκαφές, κατασκευές και κατεδαφίσεις (ΑΕΚΚ)	
ΚΥΑ 13588/725/1985	B 383	Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση επικίνδυνων αποβλήτων	Οδηγία 91/156/EK

Ομάδα Β

Ελληνική νομοθεσία	ΦΕΚ	Περιεχόμενο	Ευρωπαϊκή νομοθεσία
Περιβαλλοντικός Θόρυβος & Θόρυβος Αεροσκαφών			
ΚΥΑ 211773/2012	B 1367	Περιβαλλοντικός θόρυβος & θόρυβος αεροσκαφών	Οδηγία (END) 2002/49/EK
ΚΥΑ 13586/724/2006	B 384	Περιβαλλοντικός θόρυβος	Οδηγία (END) 2002/59/EK
ΠΔ 80/2004	A 63	Διαχείριση θορύβου σε αερολιμένες ΕΕ	Οδηγία 2002/30/EK
ΠΔ 1178/81	A 291	Μετρήσεις και έλεγχοι θορύβου αεροσκαφών	
Περιβαλλοντική Ευθύνη			
ΠΔ 148/2009	A 190	Περιβαλλοντική ευθύνη για την πρόληψη και αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον	Οδηγία (ELD) 2004/35/EK
Ατμοσφαιρικοί Ρυπαντές			
ΚΥΑ 14122/549/Ε.103/2011	B 488	Ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα	Οδηγία 2008/50/EK
ΚΥΑ 22306/1075/Δ103/2007	B 920	Τιμές-στόχοι και όρια εκτίμησης των συγκεντρώσεων αρσενικού, καδμίου, υδραργύρου, νικελίου και πολυκυκλικών αρωματικών υδρογονανθράκων στον ατμοσφαιρικό αέρα	Οδηγία 2004/107/EK
Διατήρηση της Φύσης			
ΠΔ 67/81	A 43	Προστασία άγριας χλωρίδας και πανίδας	
Ν. 3937/2011	A 60	Διατήρηση της βιοποικιλότητας	Οδηγία 92/43/EK
Αρχαιότητες & Τοποθεσίες Πολιτιστικού Ενδιαφέροντος			
Ν. 3028/2002	A 153	Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς	
Υγρά Απόβλητα			
ΚΥΑ 145116/2001	B 354	Καθορισμός μέτρων, όρων και διαδικασιών για την επαναχρησιμοποίηση επεξεργασμένων υδατικών αποβλήτων και άλλες διατάξεις	
ΚΥΑ 191002/2013	B 428	Τροποποίηση της ΚΥΑ 145116/2011 που καταργεί τη σχετική άδεια	
ΥΠ Ε1β/221/65	B 138	Πρότυπα εκπομπών και όρια υδατικών αποβλήτων που απορρίπτονται σε ύδατα που προορίζονται για κολύμπι και κάθε άλλη χρήση εκτός από την κατανάλωση νερού, όπως έχει τροποποιηθεί από τις ΥΑ Γ4/1305/1974, Γ1/17831/1971, ΓΥΓ2/133551/2008	
Ηλεκτρομαγνητικά πεδία			
Απόφαση 661/2012	B 2529	Διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών για χερσαίες κεραίες	

Ομάδα Β

3.2. Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι

Κάθε αεροδρόμιο λειτουργεί υπό Εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους που διασφαλίζουν την άριστη λειτουργία του αεροδρομίου όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι όροι θέτουν όρια, κατευθυντήριες γραμμές και πρότυπα παρακολούθησης προσαρμοσμένα σε κάθε αεροδρόμιο χωριστά, καλύπτοντας κάθε περιβαλλοντική πτυχή.

Πίνακας 2: Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι των αεροδρομίων της Ομάδας Β

Αεροδρόμιο	Εγκεκριμένοι Περιβαλλοντικοί Όροι
RHO	<ul style="list-style-type: none"> • 32648/04.11.1994 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 100425/17.01.2006 ○ 23983/11.05.2016 ○ 37974/07.12.2017 ○ 6304/20.03.2018 ○ 72087/2629 / 09.01.2019
KGS	<ul style="list-style-type: none"> • 32649/04.11.1994 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 106589/08.08.2006 ○ 197968/03.05.2012 ○ 6126/16.03.2018
JTR	<ul style="list-style-type: none"> • 51227/25.10.2016 όπως έχει τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1758/23.01.2018
JMK	<ul style="list-style-type: none"> • 32650/04.11.1994 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 103324/18.04.2006 ○ 175511/15.10.2014 ○ 39773/26.09.2017 ○ 2976/02.02.2018
MJT	<ul style="list-style-type: none"> • 81441/20.12.2002 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 23984/11.05.2016 ○ 1004/16.01.2018
SMI	<ul style="list-style-type: none"> • 106454/14.03.2000 όπως έχει τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 131852/27.10.2010 ○ 3704/12.02.2018
JSI	<ul style="list-style-type: none"> • 68597/24.06.1999 όπως έχει επεκταθεί και τροποποιηθεί από τις ακόλουθες αποφάσεις: <ul style="list-style-type: none"> ○ 106193/11.07.2008 ○ 120306/11.01.2010 ○ 37970/22.12.2017 ○ 5778/13.03.2018 ○ 6306/20.03.2018

Ομάδα Β

3.3. Απαιτήσεις Ενδιαφερομένων

Ως οργανισμός που στηρίζεται στην προσέγγιση της κοινότητας, εκτιμούμε τις σχέσεις που αναπτύσσουμε με τους επιχειρηματικούς μας συνεργάτες και τις τοπικές κοινότητες. Αυτό επιτυγχάνεται με τη δημιουργία και την εφαρμογή ενός εταιρικού **Πλαισίου Συμμετοχής Ενδιαφερομένων** (Stakeholder Engagement Framework SEF) που καθορίζει την καθιερωμένη και εφαρμοζόμενη διαδικασία μεταξύ της **FG**, των τοπικών και των εθνικών φορέων σε όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής του έργου.

Τοπικά (συγκεκριμένα για κάθε αερολιμένα) **Σχέδια Συμμετοχής Ενδιαφερομένων** (Stakeholder Engagement Plan SEP) ισχύουν για κάθε αερολιμένα υπό τη διαχείριση της **FG**, περιγράφοντας τον τρόπο με τον οποίο η **FG** επικοινωνεί και ζητά σχόλια από τους ενδιαφερόμενους σε κάθε τοποθεσία. Τα τοπικά σχέδια έχουν καταρτιστεί για να καθοδηγούν τις διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους που οδηγούν μέχρι και κατά την περίοδο των Επικείμενων Έργων, καθώς και κατά τα περαιτέρω στάδια λειτουργίας κάθε αεροδρομίου. Ο γενικός στόχος είναι η εφαρμογή ενός ορθώς διαχειριζόμενου, ανοικτού και ουσιαστικού διαλόγου με τους ενδιαφερόμενους, η ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων για τη δημιουργία μακροπρόθεσμων συνεργιών και συνεργασίας με τις τοπικές κοινότητες.

Κάθε σχέδιο (συγκεκριμένο για κάθε αερολιμένα) περιέχει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:

- Κομβικά Επικείμενα Έργα που εκπονήθηκαν ή σχεδιάστηκαν για κάθε αεροδρόμιο,
- ενημερωμένες λίστες και ομαδοποίηση των ενδιαφερόμενων μερών,
- προηγούμενες εκδηλώσεις ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένης σχετικής ανατροφοδότησης,
- προβλεπόμενες ημερομηνίες και είδη εκδηλώσεων ενδιαφερόμενων μερών,
- εργαλεία επικοινωνίας ανά εκδήλωση και
- σημείωμα για την πολιτική παραπόνων.

3.3.1. Ταυτοποίηση Ενδιαφερομένων

Οι ενδιαφερόμενοι σε κάθε αερολιμένα υπό την διαχείριση της **FG** ταυτοποιήθηκαν κατά την περίοδο προετοιμασίας του έργου καθώς και μέσω των σχετικών μελετών Μελέτη Κοινωνικών Επιπτώσεων που εκπονήθηκαν τα έτη 2017 και 2018.

Η τρέχουσα λίστα των ενδιαφερόμενων μερών του κάθε αερολιμένα αναφέρονται στο σχετικό τοπικό Σχέδιο Συμμετοχής Ενδιαφερομένων, το οποίο είναι ένα «ζωντανό» κείμενο το οποίο διατηρεί η **FG**. Τόσο το **Πλαίσιο Συμμετοχής Ενδιαφερομένων** όσο και τα τοπικά **Σχέδια Συμμετοχής Ενδιαφερομένων** αναθεωρούνται και ενημερώνονται όπως απαιτείται, διασφαλίζοντας ότι η **FG** είναι ενήμερη για τα μέρη που πρέπει να εμπλέκονται στη διαδικασία συμμετοχής.

Οι ομάδες των ενδιαφερομένων, σύμφωνα με τη σχετική χαρτογράφηση της **FG** είναι οι ακόλουθες:

- Τοπική κοινωνία

Ομάδα Β

- Χρήστες Αερολιμένα
- Τοπικές Αρχές, Κεντρική Κυβέρνηση και Δημόσια Ιδρύματα
- Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις Non-Governmental Organizations (NGOs)
- Επαγγελματικοί Οργανισμοί
- Επιστημονικοί και Περιβαλλοντικοί Οργανισμοί
- Μέσα Ενημέρωσης
- Ευπαθείς ομάδες

3.3.2. Συμμετοχή Ενδιαφερομένων κατά την περίοδο του Covid-19

Για το 2020, είχε σχεδιαστεί αριθμός εκδηλώσεων Συμμετοχής Ενδιαφερομένων σύμφωνα με τα τοπικά Σχέδια Συμμετοχής Ενδιαφερομένων. Όμως, λόγω της πανδημίας Covid-19 και των σχετικών περιορισμών, πολύ μικρός αριθμός εκδηλώσεων πραγματοποιήθηκαν.

Για το έτος 2021, προσπάθειες καταβάλλονται ώστε να αρχίζουν πάλι οι εκδηλώσεις των ενδιαφερομένων σε τοπικό επίπεδο. Η πιθανότητα διεξαγωγής ψηφιακών εκδηλώσεων είναι υπό εξέταση.

Ομάδα Β

4. Τοποθεσία και Περιβάλλον Αερολιμένων Ομάδας

Τρεις μήνες νωρίτερα απ' τα αρχικά χρονοδιαγράμματα, η Fraport Greece παρέδωσε στη χώρα, στους Έλληνες και τους ταξιδιώτες απ' όλον τον κόσμο ολοκαίνουργια και ασφαλή αεροδρόμια με νέες υπηρεσίες και περισσότερες ανέσεις.

Η επένδυση της Fraport Greece ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2017 και ολοκληρώθηκε τον Ιανουάριο του 2021, τρεις μήνες νωρίτερα από τη συμβατική υποχρέωση (Απρίλιος 2021). Το πρωτοποριακό επενδυτικό πρόγραμμα ύψους 440 εκατ. ευρώ της Fraport Greece, μεταμόρφωσε τα αεροδρόμια. Το συνολικό άμεσο έσοδο σε βάθος 40 ετών (διάρκεια της παραχώρησης) για το ελληνικό Δημόσιο, σύμφωνα με τα σχετικά μοντέλα που έχουν τρέξει από την εταιρεία, θα ανέρθει σε περίπου 10 δις. ευρώ. Έμμεσα, όσο πιο εκσυγχρονισμένες, πιο άνετες, πιο ασφαλείς και πιο φιλικές είναι οι υποδομές μιας τουριστικής χώρας, τόσο πιο ελκυστικοί γίνονται και οι προορισμοί της και άρα θα ευνοηθούν με τη σειρά τους όλοι οι «συγγενικοί» κλάδοι όπως είναι τα ξενοδοχεία και εν γένει η διαμονή, η εστίαση, τα μουσεία και ο πολιτισμός.

Το αξιοσημείωτο είναι πως οι εργασίες στα αεροδρόμια δε σταμάτησαν κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών, τα τρία πρώτα χρόνια, με υψηλή επιβατική κίνηση, ενώ συνεχίστηκαν και εν μέσω της πανδημίας ξεπερνώντας τελικά τις αμέτρητες δυσκολίες και τα τεράστια εμπόδια που προέκυψαν.

Αναλυτικότερα, στη Σάμο, μετά και την ολοκλήρωση των έργων εκσυγχρονισμού και την επέκταση κατά 1.550τ.μ., έχουν προκύψει αύξηση του αριθμού των check-in, των πυλών αναχώρησης και των σημείων ασφαλείας. Το αεροδρόμιο της Σκιάθου, είναι μεγαλύτερο κατά 2.185 τ.μ. και πλήρως ανακαινισμένο, ενώ στη Μυτιλήνη, το «Οδυσσέας Ελύτης», είναι ένα εκ βάθρων ολοκαίνουργιο σύγχρονο και άνετο αεροσταθμό έκτασης 7.135τ.μ.

Ο ολοκαίνουργιος και μεγαλύτερος κατά 50% αεροσταθμός στο αεροδρόμιο Μυκόνου, ένα στολίδι για το νησί που συνδυάζει την κυκλαδίτικη αρχιτεκτονική με τις σύγχρονες αεροδρομικές υποδομές, έχει πλέον περισσότερα check-in και πύλες αναχωρήσεων ενώ έχει αξιοποιηθεί πλήρως η επέκταση του τερματικού σταθμού για τη διευκόλυνση των επιβατών και των χρηστών του αερολιμένα.

Το αεροδρόμιο της Ρόδου, έχει μια εντελώς διαφορετική και αναβαθμισμένη εικόνα. Πρόκειται για ένα σύγχρονο αεροδρόμιο διεθνών προδιαγραφών, με αναδιαμορφωμένο τον χώρο στάθμευσης αεροσκαφών και αύξηση σημείων check-in, ιμάντων παραλαβής αποσκευών και σημείων ασφαλείας και ελέγχου.

Τέλος ακολούθησαν τα αεροδρόμια της Κω, της Σαντορίνης Στην Κω, η Fraport Greece, προχώρησε σε κατασκευή νέου αεροσταθμού συνολικής έκτασης 23.015 τ.μ. και στην κατασκευή νέου χώρου στάθμευσης αεροσκαφών και αναδιαμόρφωση του υπάρχοντος. Στη Σαντορίνη, ο νέος αεροσταθμός 15.400 τ.μ., συμβάλει σημαντικά στην «απογείωση» της ταξιδιωτικής εμπειρίας για το πιο «διάσημο» νησί της Ελλάδας παγκοσμίως.

Ομάδα Β

4.1. Αερολιμένας Ρόδου «Διαγόρας» (RHO)

Ο Αερολιμένας Ρόδου «Διαγόρας» βρίσκεται σε απόσταση περίπου 14 χιλιομέτρων νοτιοδυτικά της ομώνυμης πρωτεύουσας του νησιού.

Το αεροδρόμιο βρίσκεται εντός των ορίων του Ανακηρυγμένου Αρχαιολογικού Χώρου «Αρχαιολογικός χώρος Ασωμάτου, Κρεμαστής, Παραδεισίου και αεροδρομίου Ρόδου» (ΦΕΚ 1979/Β/8-11-1999).

Εικόνα 1: Τοποθεσία αερολιμένα RHO - <https://www.rho-airport.gr/en/>

Ομάδα Β

4.2. Αερολιμένας Κω «Ιπποκράτης» (KGS)

Ο Αερολιμένας Κω «Ιπποκράτης», βρίσκεται πλησίον του οικισμού της Αντιμάχειας στην περιοχή των Ηρακλειδών, περίπου 27 χιλιόμετρα από της πόλη της Κω.

Η ιστορία του νησιού είναι μεγάλη, από τους αρχαίους χρόνους όντας η γενέτειρα του Ιπποκράτη, πατέρα της Ιατρικής, μέχρι την Οθωμανική Εποχή και την Ιταλική κατοχή.

Ένα σημαντικό τμήμα στα νοτιοδυτικά του αεροδρομίου, βρίσκεται εντός των ορίων του Ανακηρυγμένου Αρχαιολογικού Χώρου «Αντιμάχεια» (ΦΕΚ 1387/Β/22-10-2001). Επιπροσθέτως, εντός του αεροδρομίου βρίσκεται ο Ιερός Ναός του Αγίου Χαραλάμπους.

Εικόνα 2: Τοποθεσία αερολιμένα KGS - <https://www.kgs-airport.gr/en>

Ομάδα Β

4.3. Αερολιμένας Σαντορίνης (JTR)

Ο Αερολιμένας Σαντορίνης βρίσκεται κοντά στον οικισμό Καμάρι, 6 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα του νησιού Θήρα και 2,5 χιλιόμετρα ανατολικά της Μεσαριάς.

Το νησί της Σαντορίνης αποτελεί έναν από τους πλέον δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς της Ευρώπης, Το νησί ανήκει στο ενεργό ηφαιστειακό κέντρο του Νοτίου Αιγαίου και είναι ένα ηφαίστειο που «κοιμάται». Η μορφολογία της καλδέρας δημιουργήθηκε μετά από την έκρηξη που χρονολογείται στην Εποχή του Χαλκού. Το νησί αποτελεί γεώτοπο και περιέχει τις προστατευόμενη περιοχή Natura 2000 GR4220003 (SCI) «Νέα και Παλιά Καμένη – Προφήτης Ηλίας».

Εικόνα 3: Τοποθεσία αερολιμένα JTR - <https://www.jtr-airport.gr/en>

Ομάδα Β

4.4. Αερολιμένας Μυκόνου (JMK)

Ο Αερολιμένας Μυκόνου βρίσκεται στη Μύκονο, περίπου 4 χιλιόμετρα ανατολικά της Χώρας Μυκόνου, σε μια απόσταση 10 λεπτών. Η Μύκονος είναι ένα από τα πιο τουριστικά νησιά της Ελλάδος και προσελκύει μεγάλο αριθμό τουριστών κατά το μεγαλύτερο μέρος του έτους.

Το νησί στο σύνολό του είναι χαρακτηρισμένο σαν Τόπος Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΥΑ Γ/848/40, ΦΕΚ 329/Β/31-3-1980) και ανταμείβει τον επισκέπτη με ένα μοναδικό κυκλαδίτικο τοπίο.

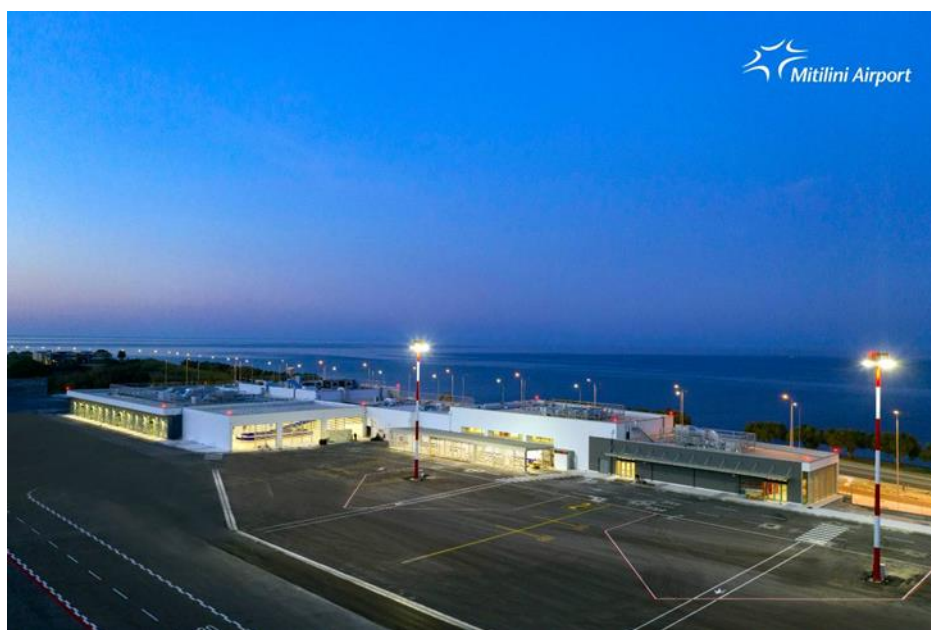
Εικόνα 4: Τοποθεσία αερολιμένα JMK airport - <https://www.jmk-airport.gr/en>

Ομάδα Β

4.5. Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδυσσέας Ελύτης» (MJT)

Ο Αερολιμένας Μυτιλήνης «Οδυσσέας Ελύτης» βρίσκεται στο νοτιοανατολικό τμήμα του νησιού της Λέσβου, περίπου 7 χιλιόμετρα από την πόλη της Μυτιλήνης και είναι παραθαλάσσιο. Ο τερματικός σταθμός και οι δύο χώροι στάθμευσης αεροσκαφών βρίσκονται ανάμεσα στην ακτή και τον διάδρομο προσγειώσεων - απογειώσεων.

Όλη η περιοχή του αεροδρομίου ανήκει στον Ανακηρυγμένο Αρχαιολογικό Χώρο «Αεροδρόμιο Μυτιλήνης» (ΦΕΚ 978/Β/1991).

Εικόνα 5: Τοποθεσία αερολιμένα MJT - <https://www.mjt-airport.gr/en>

Ομάδα Β

4.6. Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» (SMI)

Ο Αερολιμένας Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος» βρίσκεται, 3 χιλιόμετρα από το Πυθαγόρειο και 14 χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα του νησιού τη Σάμο, πρώην Βαθύ.

Η Σάμος συνδυάζει φυσική ομορφιά, αποτελούμενη από μεγάλες περιοχές αμπελώνων και καταγάλανα νερά, με μεγάλο ιστορικό παρελθόν καθώς είναι η γενέτειρα του Πυθαγόρα και φιλοξενεί το Πυθαγόρειο (ΦΕΚ 598/Β/1984), το Ηραίο (ΦΕΚ 209/ΑΑΡ/2012) και το Ευπαλίνιο όρυγμα, ένα θαύμα μηχανικής αρχιτεκτονικής των αρχαίων χρόνων.

Πλούσια είναι και η πανίδα της Σάμου, καθώς αποτελεί οικότοπο για το είδος «Χρυσό Τσακάλι» (*canis aureus*), το οποίο έχει κριθεί σαν προστατευόμενο από διατάξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εικόνα 6: Τοποθεσία αερολιμένα SMI - <https://www.smi-airport.gr/en>

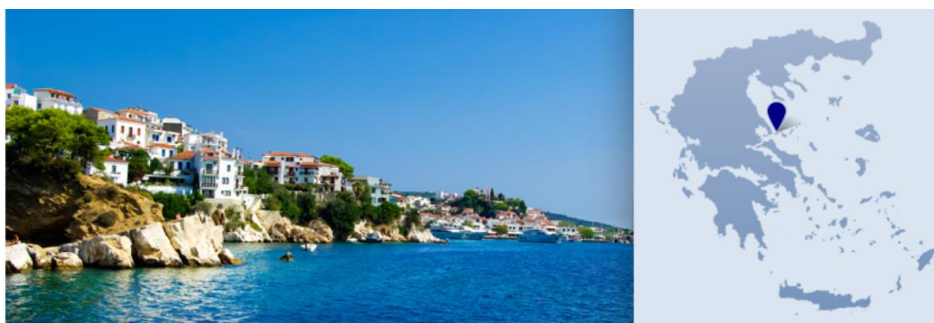
Ομάδα Β

4.7. Αερολιμένας Σκιάθου «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» (JSI)

Ο Αερολιμένας Σκιάθου «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του νησιού της Σκιάθου, σε απόσταση 2 χιλιομέτρων από την ομώνυμη πρωτεύουσα του νησιού, Σκιάθο.

Η Σκιάθος αποτελεί τουριστικό προορισμό και προσελκύει μεγάλο αριθμό επισκεπτών κατά τους θερινούς μήνες. Το νησί φημίζεται για την φυσική ομορφιά του με καταγάλανα νερά όπως και το σύνολο των Σποράδων.

Πρόσφατα ανακαλύφθηκε στην χερσόνησο «Κεφάλα» αρχαιολογικός χώρος αποτελούμενος από τμήματα οχυρού, σπήλια και ταφικά μνημεία.

Εικόνα 7: Τοποθεσία αερολιμένα JSI - <https://www.jsi-airport.gr/en>

5. Αειφόρος Ανάπτυξη

5.1. Επισκόπηση και αντικείμενα – Σχέδιο περιβαλλοντικής και κοινωνικής διαχείρισης

Αντικείμενα της εταιρίας:

Αντικείμενο της **FG** είναι η ασφαλής, και αποτελεσματική διαχείριση των 7 ελληνικών περιφερειακών αεροδρομίων Ρόδου (RHO), Κω (KGS), Σαντορίνης (JTR), Μυκόνου (JMK), Μυτιλήνης (MJT), Σάμου (SMI) και Σκιάθου (JSI).

Η **FG** παρέχει την υποδομή και τις απαραίτητες υπηρεσίες για την υποδοχή, διευθέτηση και εξυπηρέτηση αεροπλάνων, επιβατών, αποσκευών, εμπορευμάτων και ταχυδρομείου σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές και την ισχύουσα νομοθεσία.

Η **FG** στοχεύει να δημιουργήσει μια ευχάριστη ταξιδιωτική εμπειρία για τους πελάτες της, δημιουργώντας νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για τους παραχωρησιούχους και τους παρόχους υπηρεσιών, καθώς και να καταστήσει τα αεροδρόμιά μας ελκυστικούς και φιλικούς προς το περιβάλλον προορισμούς για τους επιβάτες, ταξιδιωτικούς πράκτορες και αεροπορικές εταιρείες στην περιοχή.

Στην **FG** βελτιώνουμε συνεχώς την ποιότητα των υπηρεσιών, την παραγωγικότητα και τις περιβαλλοντικές μας επιδόσεις με σκοπό τη μακροπρόθεσμη διατήρηση της θέσης μας στην αγορά.

Στην **FG** διασφαλίζουμε ότι:

- Θα κοινοποιούμε την περιβαλλοντική μας πολιτική σε όλους τους εργαζομένους και τα άτομα που εργάζονται για λογαριασμό μας.
- Θα κοινοποιούμε αυτή την πολιτική και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων μας στους Μετόχους μας και σε τυχόν εμπλεκόμενα Δεύτερα ή Τρίτα μέρη, και στο Κοινό.
- Θα διατηρούμε και θα βελτιώνουμε συνεχώς την περιβαλλοντική μας πολιτική και Σύστημα Διαχείρισης.
- Θα θέτουμε τους σκοπούς και τους στόχους μας για το Περιβάλλον
- Η περιβαλλοντική πολιτική της εταιρείας θα αναθεωρείται σε ετήσια βάση.

Απαιτήσεις

Η **FG**, κατά τη ανάπτυξη του δικού της Σχεδίου Περιβαλλοντικής & Κοινωνικής Διαχείρισης (ΣΠΚΔ) έχει ενσωματώσει κατά περίπτωση, διεθνή περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα (ΕΤΕπ, ΕΤΑΑ, IFC κλπ.) καθώς και πολιτικές και κατευθυντήριες οδηγίες από τους μετόχους της (κυρίως την Fraport AG) ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν οι περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις και θέματα που σχετίζονται με κάθε έργο αερολιμένα.

Ομάδα Β

Στο πλαίσιο του ΣΠΚΔ το οποίο έχει βασιστεί στο πρότυπο ISO 14001, η **FG** έχει αναγνωρίζει τις καίριες περιβαλλοντικές πλευρές για τα ακόλουθα πεδία:

- ❖ Πρόληψη Ρύπανσης: θόρυβος, δονήσεις, όμβρια ύδατα, αστικά λύματα, μη επικίνδυνα απόβλητα, επικίνδυνα απόβλητα (χειρισμός και αποθήκευση), προστασία εδάφους/υπογείου νερού (διαρροές, κηλίδες), αέριες εκπομπές
- ❖ Κοινωνική Υγεία & Ασφάλεια
- ❖ Διατήρηση Βιοποικιλότητας
- ❖ Αποδοτική χρήση πόρων (νερό, ενέργεια, πρώτες ύλες)
- ❖ Πολιτιστική Κληρονομιά

για τα οποία λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ελέγχου και παρακολούθησης.

Επίσης μέσω των Master Plans των αερολιμένων, η **FG** ελαχιστοποίησε την ανάγκη για απόκτηση γης και μετρίασε ή εξάλειψε οποιαδήποτε υποβάθμιση ή διαταραχή των χαρακτηριστικών του τοπίου, διαταραχή οικοτόπων άγριας ζωής ή αλλοίωση κτιρίων και μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η **FG**, μέσω προώθησης αιεφόρου ανάπτυξης των αεροπορικών ταξιδιών, θα ωφελήσει τις τοπικές κοινότητες ενισχύοντας την περιφερειακή οικονομική δραστηριότητα και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το έργο θα δώσει ώθηση στη δημιουργία αιεφόρων τοπικών συνθηκών εργασίας και σε προσλήψεις, τόσο από τη **FG** όσο και από τους επιχειρηματικούς εταίρους.

Το ΣΠΚΔ συμμορφώνεται με όλα τα διατάγματα, θεσμικές διατάξεις και κανονισμούς των ελληνικών κρατικών υπηρεσιών και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος, όπως απαιτείται από επιχειρήσεις όπως η δική μας.

Ο εργολάβος, που έχει εγκριθεί από τη **FG** και το Δημόσιο σύμφωνα με τη Σύμβαση Παραχώρησης και τη σχετική Σύμβαση Μελέτης-Κατασκευής (Εργολάβος), οι φορείς επίγειας εξυπηρέτησης, καθώς και οι χειριστές καυσίμων στους αερολιμένες κατέχουν πιστοποίηση ISO14001 ή ισοδύναμη.

Οι απαιτήσεις της σύμβασης του Εργολάβου ορίζουν ότι πρέπει να εκπονήσει και να εφαρμόσει ένα συγκεκριμένο Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης για τη Φάση Κατασκευής (CEMP).

5.2. Η Περιβαλλοντική Διάσταση όπως ενσωματώνεται στον σχεδιασμό και τα σχέδια

Οι ενοικιαστές, οι εργολάβοι και οι φορείς εκμετάλλευσης στα αεροδρόμια υποχρεούνται να εξασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για τη διαχείριση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους από την κατανάλωση πόρων. Οι ενοικιαστές ενθαρρύνονται να εξοικονομούν ενέργεια μέσω του ΚΕΝΑΚ, του «Κανονισμού για την Ενεργειακή Απόδοση» του Ελληνικού Κράτους και των τεχνικών οδηγιών του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας εφαρμόζοντάς τις σε όλα τα νέα και εκτενώς ανακαινιζόμενα κτίρια των αεροδρομίων. Κατά τη διάρκεια ελέγχων, στους ενοικιαστές γίνονται συστάσεις για μεθόδους μείωσης της κατανάλωσης ενέργειας και πόρων και της δημιουργίας αποβλήτων.

Ομάδα Β

Ενέργεια

Η εξοικονόμηση ενέργειας όπως έχει ήδη ενσωματωθεί στο σχέδιο θα επιτευχθεί μέσω:

- Ελαχιστοποίησης της χρήσης του θερματικού σταθμού κατά τη διάρκεια της χειμερινής περιόδου απομονώνοντας μη αναγκαία τμήματα των κτιρίων με ελάχιστη χρήση.
- Προστασίας του κτιρίου από εξωτερικές δυσμενείς συνθήκες, βελτιώνοντας τις προδιαγραφές μόνωσης κελύφους, τα τζάμια ηλιακής προστασίας και/ή την εξωτερική σκίαση.
- Χρήσης του φυσικού φωτός, όπου είναι δυνατόν.
- Χρήσης υψηλής απόδοσης εξοπλισμού για κρύο και ζεστό νερό.
- Ρυθμιζόμενης κατανάλωσης ενέργειας ανάλογα με τη ζήτηση φορτίου (συστήματα μεταβλητής ροής).

Εξοικονόμηση και Ποιότητα Νερού

- Παρακολούθηση κατανάλωσης νερού.
- Παγίδες/διαχείριση κηλίδων, διαχωριστές ελαίων και κλειστά συστήματα παροχής καυσίμων όπως προβλέπεται στους περιβαλλοντικούς όρους.
- Ανακαίνιση υφιστάμενων μονάδων επεξεργασίας λυμάτων και σύνδεση με το τοπικό δίκτυο αποχέτευσης για Κω (KGS).

Πόροι (διαχείριση υλικών και αποβλήτων)

Τα υλικά θα επιλέγονται έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν την προσέγγισή μας της αειφορίας με βάση, όπου είναι δυνατόν, τα ακόλουθα κριτήρια:

- Επαναχρησιμοποίηση επιτόπου κτιριακών & κατάλληλων υλικών εκσκαφής.
- Μελλοντική χρήση αποπαγωτικών υλικών χαμηλού δείκτη BOD.
- Χρήση μη τοξικών προϊόντων κατά επιβλαβών ζώων.

6. Διαχείριση του Εδάφους

6.1. Επισκόπηση

Στόχος της **FG** είναι η προστασία του εδάφους από τις δραστηριότητες των αεροδρομίων και η κατάλληλη διαχείριση και/ή αποκατάσταση οποιωνδήποτε μολυσμένων χώρων.

Η πλειονότητα των μολυσμένων χώρων συνδέεται με ιστορικές δραστηριότητες εντός και εκτός κάθε αεροδρομίου, συμπεριλαμβανομένων κηλίδων υδρογονανθράκων, δραστηριοτήτων υγειονομικής ταφής και συστατικών αφρών πυρόσβεσης.

Ορισμένες δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάσουν το έδαφος είναι:

- Κατασκευές και χωματουργικές εργασίες.
- Συντήρηση εδαφών συμπεριλαμβανομένης της απομάκρυνσης βλάστησης και της καταπολέμησης των ζιζανίων.
- Αποθήκευση, χειρισμός, χρήση και απόρριψη επικίνδυνων υλικών.
- Ανεφοδιασμός αεροσκαφών, πλύσιμο οχημάτων και αεροσκαφών.
- Συντήρηση αεροσκαφών, οχημάτων, μηχανικών εγκαταστάσεων και ηλεκτρικού εξοπλισμού.
- Χώρος στάθμευσης αυτοκινήτων.
- Υποδομή διαχείρισης αποβλήτων, αποθήκευση και διάθεση.
- Κατεδάφιση κτιρίων που περιέχουν επικίνδυνα υλικά.
- Χρήση της περιβάλλουσας γης.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- Ρύπανση από κηλίδες, διαρροές, διήθηση ή υπολειμματική απορροή από περιοχές σκληρού στρώματος.
- Μετανάστευση της υπάρχουσας ρύπανσης από την αρχική πηγή μέσω φυσικών οδών ή διαταραχών κατά τις κατασκευαστικές εργασίες.
- Διάβρωση.

6.2. Σχέδιο Δράσεων Διαχείρισης του Εδάφους

Η **FG** επιθεωρεί τακτικά τις δραστηριότητες των αεροδρομίων, των ενοικιαστών, των εργολάβων και των φορέων εκμετάλλευσης. Σε περίπτωση ρύπανσης του εδάφους ή των υπογείων υδάτων που προκαλείται από τις εργασίες τους, οι φορείς εκμετάλλευσης στα αεροδρόμια υποχρεούνται να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την παρακολούθηση, τη διαχείριση ή την αποκατάσταση της ρύπανσης (υποχρέωση που επιβάλλεται από τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους).

Σύμφωνα με το άρθρο 13.4. της σύμβασης παραχώρησης, η **FG** θα επιδιώξει να αποκαταστήσει τυχόν εντοπισμένη προϋπάρχουσα ρύπανση εντός των χώρων παραχώρησης.

Στις ενέργειες για τη διαχείριση πιθανών επιπτώσεων στα εδάφη περιλαμβάνονται:

Ομάδα Β

- Περιοδικές εκστρατείες μέτρησης για την αξιολόγηση της ρύπανσης του εδάφους και έρευνες των μολυσμένων τόπων.
- Απορρύπανση των μολυσμένων ζωνών και αποκατάσταση του εδάφους.
- Δραστηριότητες που ενδέχεται να ρυπάνουν το έδαφος ή τα υπόγεια ύδατα θα υπόκεινται σε αξιολόγηση κινδύνων για ενημέρωση των κατάλληλων διαδικασιών διαχείρισης.

6.3. Επιτεύγματα

Μερικά από τα μέχρι τώρα επιτεύγματα αναφορικά με τη διατήρηση του εδάφους είναι:

- ✓ **Εξυγίανση του εδάφους** σε εντοπισμένες από την Βασική Περιβαλλοντική Έρευνα ρυπασμένες περιοχές, ολοκληρώθηκε επιτυχώς στους αερολιμένες Ρόδου (RHO), Κω (KGS), Μυκόνου (JMK), Μυτιλήνης (MJT) και Σάμου (SMI).

Για την εξυγίανση χρησιμοποιήθηκαν μέθοδοι in-situ και ex-situ, αναλόγως με την τοποθεσία και το βαθμό της μόλυνσης. Η in-situ μέθοδος χρησιμοποιήθηκε για την εξυγίανση της ακόρεστης ζώνης του εδάφους, με απώτερο στόχο να αποφευχθεί περαιτέρω μόλυνση της υπόγειας υδροφορίας. Τα ποιοτικά όρια-στόχοι για να θεωρηθεί επιτυχής η εξυγίανση ετέθησαν από την Υ.Π.Α. και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).

Η ex-situ μέθοδος περιλάμβανε την εκσκαφή του μολυσμένου εδάφους και την αποκατάσταση της περιοχής στην πρότερη κατάσταση.

Συνολικά περίπου **180 τόνοι μολυσμένου εδάφους** απομακρύνθηκαν από RHO, JMK, MJT και SMI. Οι ποσότητες αυτές συλλέχθηκαν από αδειοδοτημένο συλλέκτη, διαχειρίστηκαν σαν **ρυπασμένα χώματα με επικίνδυνες ουσίες** (Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων κωδικός 17 05 03*) και διατέθηκαν σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία σαν **επικίνδυνα απόβλητα**.

Οι εταιρείες καυσίμων που δραστηριοποιούνται εντός των αεροδρομίων σε Μύκονο (JMK), Μυτιλήνη (MJT) και Ρόδο (RHO), προχωρούν με τη σειρά τους σε εξυγίανση με την in-situ μέθοδο, τηρώντας τα ποιοτικά όρια της Υ.Π.Α. και του ΕΜΠ.

- ✓ Η **FG** μέσω του **Σχεδίου Ελέγχου Διάβρωσης και Καθιζήσεων** έχει επιτύχει υψηλό ποσοστό **επαναχρησιμοποίησης των υλικών εκσκαφών και κατεδαφίσεων** για επιχώσεις ή χρήση αδρανών.

7. Επιφανειακά & Υπόγεια Νερά

7.1. Επισκόπηση

Στόχος της **FG** είναι η προστασία των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων από τις δραστηριότητες των αεροδρομίων και η κατάλληλη διαχείριση ή αποκατάσταση οποιωνδήποτε μολυσμένων περιοχών.

Η πλειονότητα των αερολιμένων της Ομάδας Β, είναι κοντά σε παράκτιες περιοχές με τυπικά χαρακτηριστικά παράκτιου περιβάλλοντος. Όντας κοντά στη θάλασσα, τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα είναι, από πλευράς στάθμης και ποιότητας, επιδεκτικά μεταβολών στην ποιότητα και την ποσότητα επηρεαζόμενα από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, τις παλίρροιας και τις πλημμύρες.

Επιπλέον, ορισμένες δραστηριότητες που μπορεί να επηρεάσουν την ποιότητα του νερού είναι:

- Αλλαγές στο δίκτυο αποστράγγισης, με αποτέλεσμα αυξημένες ταχύτητες ροής ή μειωμένη ικανότητα απορρόφησης νερού πλημμυρών.
- Ανάπτυξη που δημιουργεί αυξημένες αδιαπέρατες περιοχές και αυξημένη απορροή.
- Κατασκευές, χωματουργικές εργασίες και απομάκρυνση βλάστησης.
- Καταπολέμηση ζιζανίων και επιβλαβών ζώων.
- Ανεφοδιασμός αεροσκαφών.
- Ανεφοδιασμός εξοπλισμού.
- Καθαρισμός οχημάτων και αεροσκαφών.
- Συντήρηση αεροσκαφών, οχημάτων και εξοπλισμού.
- Συλλογή, αποθήκευση, χειρισμός, χρήση και διάθεση επικίνδυνων υλικών.
- Υποδομή διαχείρισης αποβλήτων και αποθήκευση.
- Χρήση ανάντη εκτάσεων.
- Γνωστές και ενδεχομένως μολυσμένες περιοχές
- Πιθανή δυσλειτουργία αποχέτευσης και επεξεργασίας λυμάτων.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- Ρύπανση από κηλίδες, διαρροές ή διήθηση σε υποδομή απορροής ομβρίων.
- Διαταραχή γνωστών και ενδεχομένως μολυσμένων θέσεων.
- Αλλαγές στο ανάντη ή κατάντη καθεστώς κατακλύσεων και πιθανή διαταραχή τοπικών γεωτρήσεων.
- Αυξημένες ταχύτητες ροής, που οδηγούν σε διάβρωση.
- Δημιουργία ενδαιτημάτων αναπαραγωγής κουνουπιών με κινδύνους για τη δημόσια υγεία.
- Προσέλκυση ή εξάπλωση επιβλαβών ζώων και ζιζανίων.
- Πιθανή διαταραχή της τοπικής πανίδας και χλωρίδας.

Ομάδα Β

7.2. Σχέδιο Διαχείρισης Υδάτων

Η **FG** αναπτύσσει αποτελεσματικές διαδικασίες διαχείρισης υδάτων με στόχο την εξάλειψη οποιωνδήποτε δυνητικών διαταραχών στο επιφανειακό και υπόγειο περιβάλλον.

Η ποιότητα του πόσιμου ύδατος, των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων παρακολουθείται στους διάφορους τόπους από πλευράς φυσικοχημικών παραμέτρων δειγματίζοντας:

- το δίκτυο πόσιμου ύδατος του τερματικού σταθμού,
- γεωτρήσεων παρακολούθησης και
- των επιφανειακών υδάτων στα αεροδρόμια (ανοιχτό σύστημα ομβρίων υδάτων).

Όλες οι χημικές αναλύσεις διεξάγονται σε αδειοδοτημένα και πιστοποιημένα εργαστήρια.

Μέτρα για τη διαχείριση δυνητικών επιπτώσεων στην ποιότητα των επιφανειακών και υπογείων υδάτων περιλαμβάνουν:

- Εφαρμογή των σχετικών μέτρων προστασίας υδάτων που περιλαμβάνονται στους περιβαλλοντικούς όρους κάθε αεροδρομίου.
- Διαδικασίες αντιμετώπισης κηλίδων και αναφοράς.
- Διαδικασίες χειρισμού αποβλήτων
- Εγκατάσταση και συντήρηση συσκευών επεξεργασίας ομβρίων (διαχωριστές λαδιών και αμμοπαγίδες).
- Έλεγχοι ενοικιαστών και κατασκευαστικών εργασιών με επιθεωρήσεις ρουτίνας.
- Ενσωμάτωση υφιστάμενων πληροφοριών για τα επιφανειακά και υπόγεια ύδατα κατά τον προγραμματισμό των νέων αναπτυξιακών έργων (επικείμενα έργα).
- Υποδομή αποχέτευσης σχεδιασμένη και διαμορφωμένη για την πρόληψη δυνητικών επιπτώσεων από πλημμύρες.

Πίνακας 3: Στόχοι για διαχείριση υδάτων

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Διαδικασίες διαχείρισης υδάτων	Σε εξέλιξη – Ετησίως

7.3. Επιτεύγματα

- ✓ Πρόγραμμα Παρακολούθησης Ποιότητας Υδάτων: το οποίο περιλαμβάνει χημικές αναλύσεις επιφανειακών και υπογείων υδάτων σε προκαθορισμένες θέσεις εντός των αεροδρομίων κατά την διάρκεια του έτους.
 - Οι χημικές αναλύσεις πραγματοποιούνται από αδειοδοτημένα και πιστοποιημένα εργαστήρια. Το προσωπικό της FG το οποίο διενεργεί τις δειγματοληψίες έχει επίσης λάβει κατάλληλη εκπαίδευση.

Ομάδα Β

- Πραγματοποιείται ανάλυση συνολικά 18 δειγμάτων επιφανειακών απορροών και 14 δειγμάτων από γεωτρήσεις παρακολούθησης σε όλα τα αεροδρόμια της Ομάδας Β για παραμέτρους που περιλαμβάνουν pH, BOD5, COD, DO, TSS, TN, TP, βαρέα μέταλλα, TPH, PAHs, λίπη και έλαια, BTEX και PCB.
- Οι προμηθευτές καυσίμων πραγματοποιούν τις δικές τους δειγματοληψίες και αναλύσεις παρακολούθησης σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων. Η **FG**, σε συνεργασία με τις εταιρείες καυσίμων παρακολουθεί τα αποτελέσματα και λαμβάνει κατάλληλες ενέργειες εάν απαιτείται.

Εικόνα 8: SMI δειγματοληψία επιφανειακών απορροών από τάφρο ομβρίων.

Stormwater Field Data Record		Stormwater Field Data Record																																																																																																																		
Airport: SMI		Page 1 of 2																																																																																																																		
Sample Date: 27.12.20		Field Staff: Evgenikos P. - Amourgianos K																																																																																																																		
Location ID: SMI-SP1		Location Description: Drainage ditch Taxiink E																																																																																																																		
Weather Conditions		Sample Collection Log																																																																																																																		
<table border="1"> <tr> <th colspan="2">Current Conditions</th> <th colspan="2">Antecedent Conditions</th> </tr> <tr> <td>Precipitation Type</td> <td>Rain</td> <td>Past 24-Hour Rainfall (mm)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Air Temperature (°C)</td> <td>16</td> <td>Past 3-Day Rainfall (mm)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Weather Description</td> <td>Rainy</td> <td>Depth of Snow (cm)</td> <td></td> </tr> </table>		Current Conditions		Antecedent Conditions		Precipitation Type	Rain	Past 24-Hour Rainfall (mm)		Air Temperature (°C)	16	Past 3-Day Rainfall (mm)		Weather Description	Rainy	Depth of Snow (cm)		Sample Time: 16:38																																																																																																		
Current Conditions		Antecedent Conditions																																																																																																																		
Precipitation Type	Rain	Past 24-Hour Rainfall (mm)																																																																																																																		
Air Temperature (°C)	16	Past 3-Day Rainfall (mm)																																																																																																																		
Weather Description	Rainy	Depth of Snow (cm)																																																																																																																		
Visual Observations		Constituents (enter "L" for lab analysis, "H" for in-house analysis):																																																																																																																		
<table border="1"> <tr> <td>Flow Level</td> <td>Water Color</td> <td>Water Clarity</td> <td>Floating Solids</td> <td>Wildlife Present:</td> </tr> <tr> <td>Low</td> <td>White</td> <td>Turbid</td> <td>Light</td> <td>No</td> </tr> <tr> <td colspan="4">If Wildlife Present, describe:</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Sheen</td> <td>Odor</td> <td>Foam</td> <td>Biotrim</td> <td></td> </tr> <tr> <td>None Visible</td> <td>No</td> <td>No</td> <td>No</td> <td></td> </tr> </table>		Flow Level	Water Color	Water Clarity	Floating Solids	Wildlife Present:	Low	White	Turbid	Light	No	If Wildlife Present, describe:					Sheen	Odor	Foam	Biotrim		None Visible	No	No	No		<table border="1"> <tr> <td>Total Suspended Solids</td> <td>Copper (Cu)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Biochemical Oxygen Demand</td> <td>Mercury (Hg)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Chemical Oxygen Demand</td> <td>Mercury (Hg)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Conductivity</td> <td>Zinc (Zn)</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total Oil and Grease</td> <td>Total coliforms</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>TPH (C10-C40)</td> <td>E. coli</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total PAHs</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total PCBs</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dissolved Oxygen (DO)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total Phosphorus</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total Nitrogen</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>BTEX</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Benzene</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Toluene</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ethylbenzene</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>m-p-Xylene</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>o-Xylene</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Surfactants</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Arsenic (As)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Lead (Pb)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Cadmium (Cd)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Total Chromium (Cr6)</td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		Total Suspended Solids	Copper (Cu)			Biochemical Oxygen Demand	Mercury (Hg)			Chemical Oxygen Demand	Mercury (Hg)			Conductivity	Zinc (Zn)			Total Oil and Grease	Total coliforms			TPH (C10-C40)	E. coli			Total PAHs				Total PCBs				Dissolved Oxygen (DO)				Total Phosphorus				Total Nitrogen				BTEX				Benzene				Toluene				Ethylbenzene				m-p-Xylene				o-Xylene				Surfactants				Arsenic (As)				Lead (Pb)				Cadmium (Cd)				Total Chromium (Cr6)			
Flow Level	Water Color	Water Clarity	Floating Solids	Wildlife Present:																																																																																																																
Low	White	Turbid	Light	No																																																																																																																
If Wildlife Present, describe:																																																																																																																				
Sheen	Odor	Foam	Biotrim																																																																																																																	
None Visible	No	No	No																																																																																																																	
Total Suspended Solids	Copper (Cu)																																																																																																																			
Biochemical Oxygen Demand	Mercury (Hg)																																																																																																																			
Chemical Oxygen Demand	Mercury (Hg)																																																																																																																			
Conductivity	Zinc (Zn)																																																																																																																			
Total Oil and Grease	Total coliforms																																																																																																																			
TPH (C10-C40)	E. coli																																																																																																																			
Total PAHs																																																																																																																				
Total PCBs																																																																																																																				
Dissolved Oxygen (DO)																																																																																																																				
Total Phosphorus																																																																																																																				
Total Nitrogen																																																																																																																				
BTEX																																																																																																																				
Benzene																																																																																																																				
Toluene																																																																																																																				
Ethylbenzene																																																																																																																				
m-p-Xylene																																																																																																																				
o-Xylene																																																																																																																				
Surfactants																																																																																																																				
Arsenic (As)																																																																																																																				
Lead (Pb)																																																																																																																				
Cadmium (Cd)																																																																																																																				
Total Chromium (Cr6)																																																																																																																				
Notes (Please describe specific observations if any):		Sample Collection Notes:																																																																																																																		
Photo Log:		Signature																																																																																																																		
<table border="1"> <tr> <th>PhotoID</th> <th>Description</th> <th>PhotoID</th> <th>Description</th> </tr> <tr> <td>SMI Runoff</td> <td>sample taxiink</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		PhotoID	Description	PhotoID	Description	SMI Runoff	sample taxiink																																																																																																													
PhotoID	Description	PhotoID	Description																																																																																																																	
SMI Runoff	sample taxiink																																																																																																																			

Εικόνα 9: Δελτίο Καταγραφής Δείγματος Πεδίου. Οι Μηχανικοί του Αεροδρομίου έχουν λάβει σχετική εκπαίδευση για τη διαδικασία της δειγματοληψίας. Κομμάτι αυτής της διαδικασίας είναι η συμπλήρωση του σχετικού δελτίου καταγραφής με τα απαραίτητα στοιχεία ανά δείγμα.

- ✓ Όλες οι Εγκαταστάσεις Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) έχουν υποστεί εκτεταμένες εργασίες συντήρησης, ενώ ο σχεδιασμός περιλαμβάνει την σύνδεση με το δημόσιο δίκτυο αποχέτευσης ή την κατασκευή νέων υψηλής τεχνολογίας εγκαταστάσεων.
 - Το αεροδρόμιο Κω (KGS) έχει συνδεθεί με το τοπικό δίκτυο αποχέτευσης από το 2019.
 - Στη Ρόδο (RHO) η εγκατάσταση έχει επιδεχθεί επιπρόσθετες εργασίες και λειτουργεί ομαλά.
 - Στη Μυτιλήνη (MJT) ανακατασκευάστηκε η ΕΕΛ (δευτεροβάθμιας επεξεργασίας) και τα επεξεργασμένα λύματα επαναχρησιμοποιούνται για άρδευση κατά τους μήνες Μάρτιο-Οκτώβριο. Τους υπόλοιπους μήνες τα επεξεργασμένα λύματα μεταφέρονται στην δημοτική ΕΕΛ.
- ✓ Εξυγίανση υπόγειας υδροφορίας σε εντοπισμένες από την Βασική Περιβαλλοντική Έρευνα ρυπασμένες περιοχές, ολοκληρώθηκε επιτυχώς στους αερολιμένες Ρόδου και Μυτιλήνης (MJT) από τις εταιρείες καυσίμων. Στη Σάμο, οι εργασίες είναι υπό εξέλιξη και αναμένεται να ολοκληρωθούν το φθινόπωρο του 2021.

Η in-situ μέθοδος χρησιμοποιήθηκε για την απομάκρυνση διαλυμένων ρυπαντών όπως πετρελαϊκοί υδρογονάνθρακες και χλωριωμένοι υδρογονάνθρακες, από το υπόγειο νερό. Η μέθοδος βασίζεται στη λογική “pump and treat”. Τα ποιοτικά όρια-στόχοι για να θεωρηθεί επιτυχής η εξυγίανση ετέθησαν από την Υ.Π.Α. και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).

Ομάδα Β

- ✓ Εγκατάσταση ελαιοδιαχωριστών στους αερολιμένες Σαντορίνης (JTR) και Μυκόνου (JMK). Οι ελαιοδιαχωριστές κατηγορίας (ή κλάσης) I, σύμφωνα με το πρότυπο EN-858 και επιτρέπουν ένα υπολειμματικό περιεχόμενο ελαίου 5mg/l και διαθέτουν φίλτρο συσσωμάτωσης. Η συσσωμάτωση επιτυγχάνεται με χρήση φίλτρου ή κυματοειδών πλακών. Στον αερολιμένα JTR δύο (2) ελαιοδιαχωριστές έχουν τοποθετηθεί στην ελεγχόμενη περιοχή των αεροσκαφών, ενώ στον αερολιμένα JMK έχει τοποθετηθεί ένας (1) ελαιοδιαχωριστής κατηγορίας I.

8. Βιοποικιλότητα

8.1. Επισκόπηση

Η FG αποδίδει μεγάλη σημασία στην προστασία των οικοσυστημάτων και σχεδιάζει:

- Να διαχειριστεί κατάλληλα τις αξίες της βιοποικιλότητας στο σύνολο του δικτύου των 14 αεροδρομίων που λειτουργεί.
- Να μειώσει τις τυχόν επιπτώσεις στα επιφανειακά (λίμνες, λιμνοθάλασσες και θάλασσα) και υπόγεια ύδατα από τις λειτουργίες των αεροδρομίων.
- Να προστατεύει και να ενισχύει τις οικολογικές αξίες προστατευόμενων περιοχών.

Διαχείριση απειλών από την άγρια ζωή και προστασία βιοποικιλότητας

Κάθε αεροδρόμιο διαθέτει το δικό του Πρόγραμμα Διαχείρισης Απειλών Άγριας Ζωής ειδικά σχεδιασμένο, ώστε να ανταποκρίνεται στις τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες. Το Πρόγραμμα περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με:

- Την αναγνώριση απειλών από είδη άγριας ζωής σε ακτίνα έως και 13km από το αεροδρόμιο.
- Την αποτίμηση του επιπέδου κινδύνου προσκρούσεων ειδών άγριας πανίδας σε αεροσκάφη.
- Τις ενέργειες για την εξάλειψη του κινδύνου των προσκρούσεων.

Το Σχέδιο δράσης για την προστασία της βιοποικιλότητας 2021-2025 περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Προστασίας της Βιοποικιλότητας των 14 αεροδρομίων που διαχειρίζεται η FG.

Για κάθε αεροδρόμιο που λειτουργεί η FG, κατατίθεται ετησίως στην Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (ΥΠΑ) έκθεση η οποία περιλαμβάνει δεδομένα για τα κάτωθι:

- Μηνιαία κατανομή απειλών από την άγρια πανίδα στο αεροδρόμιο.
- Στατιστική ανάλυση προσκρούσεων ειδών άγριας πανίδας σε αεροσκάφη.
- Αποτίμηση επιπέδου κινδύνου προσκρούσεων.
- Μέτρα διαχείρισης των απειλών από την άγρια πανίδα (συμπεριλαμβανομένων προστασίας και ελέγχου).

Η FG διαχειρίζεται τη βιοποικιλότητα στα αεροδρόμια και εργάζεται για να μειώσει το δυνητικό αντίκτυπο των δραστηριοτήτων της στη βιοποικιλότητα της γύρω περιοχής.

Ορισμένες δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν τη βιοποικιλότητα σε κάθε αεροδρόμιο είναι:

- Δραστηριότητες συντήρησης εδάφους, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθάρισης και κοπής βλάστησης.
- Κινήσεις οχημάτων.
- Κινήσεις αεροσκαφών.
- Κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί τοπικά να προκαλέσουν τα εξής:

- Μείωση της βιοποικιλότητας.

Ομάδα Β

- Κατακερματισμό οικοτόπων από εκκαθαρίσεις που συνδέονται με νέα αναπτυξιακά έργα.
- Αλλαγές επί των οικοτόπων τροφής ή αναπαραγωγής.

8.2. Σχέδιο δράσεων προστασίας της βιοποικιλότητας

Δράσεις που μπορούν να προστατεύσουν τις αξίες της βιοποικιλότητας είναι:

- Συνεχής παρακολούθηση ειδών άγριας ζωής, ώστε να εντοπιστούν και λιγότερο χαρακτηριστικά είδη όπως έντομα, αμφίβια, ασπόνδυλα και ερπετά, και εισαγωγή αυτών των πληροφοριών στη βάση δεδομένων του Συστήματος Διατήρησης Βιοποικιλότητας.
- Συστηματική παρακολούθηση των ειδών πτηνών και των πληθυσμών αυτών στα αεροδρόμια, αλλά και πέριξ αυτών (σε ακτίνα ως και 13km) με έμφαση στη συμπεριφορά των πτηνών (π.χ. φωλεοποίηση, κούρνιασμα, πτητική συμπεριφορά).
- Διαχείριση των λιβαδικών εκτάσεων εντός των αεροδρομίων, ώστε να βελτιώνονται με την αύξηση του αριθμού των τοπικών ειδών φυτών και άγριων λουλουδιών και της κατανομής τους και με τη μείωση της κάλυψης από εισαγόμενα μη ενδημικά είδη.
- Εμπλουτισμός των μεθόδων παρακολούθησης της άγριας πανίδας με έρευνα πεδίου και ειδικές κάμερες.
- Συνεχής εκπαίδευση και σεμινάρια ευαισθητοποίησης του προσωπικού λειτουργιών της FG για τη διαχείριση της άγριας πανίδας και την προστασία της βιοποικιλότητας.
- Βελτίωση της ικανότητας αναγνώρισης ειδών άγριας πανίδας από το προσωπικό λειτουργιών της FG, με τη συνεχή υποστήριξη από την Ομάδα Διαχείρισης Απειλών από την Άγρια Πανίδα.

Πίνακας 5: Στόχοι προστασίας βιοποικιλότητας

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Παρακολούθηση χρήσεων γης εντός και εκτός αεροδρομίου	Συνεχόμενο – εντός του 4ου έτους λειτουργιών
Καταγραφή ειδών άγριας πανίδας εντός και εκτός αεροδρομίου	Συνεχόμενο – εντός του 4ου έτους λειτουργιών

Αναλυτική αναφορά των ενεργειών για την επίτευξη των παραπάνω στόχων περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Προστασίας Βιοποικιλότητας.

8.3. Ολοκληρωμένες δράσεις

- ✓ Σχεδιασμός και συγγραφή του προγράμματος διατήρησης της βιοποικιλότητας.
- ✓ Ο ειδικός ερπετολόγος κ. Στραχίνης, σε διαδικτυακή διάλεξη ενημέρωσε το προσωπικό της FG για την αναγνώριση και την ασφαλή απομάκρυνση φιδιών από εσωτερικούς χώρους. Αναφέρθηκε στα πολλαπλά οφέλη των φιδιών για τη χλωρίδα, την πανίδα και τον άνθρωπο. Τα φίδια προστατεύουν τις καλλιέργειες, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στη δημόσια υγεία,

Ομάδα Β

διότι τρέφονται με ζώα όπως τρωκτικά, έντομα και αρθρόποδα, που μπορεί να μεταδώσουν ασθένειες στον άνθρωπο.

- ✓ Σχεδιασμός και τοποθέτηση αφίσας ενημέρωσης χρηστών του αεροδρομίου και επιβατών για την ασφαλή διαχείριση των αδέσποτων ζώων στους χώρους του αεροδρομίου.
- ✓ Διοργάνωση τηλεδιασκέψεων για την ενημέρωση του προσωπικού της FG σχετικά με τη διαχείριση απειλών από την άγρια πανίδα και την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ✓ Συμμετοχή στις συνεδριάσεις της επιτροπής «Περιβαλλοντικής Στρατηγικής» του Διεθνούς Συμβουλίου Αεροδρομίων-Ευρώπης.
- ✓ Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται κάποια είδη πτηνών που παρατηρήθηκαν στα περιφερειακά αεροδρόμια της ομάδας Β και των περιχώρων αυτών από το προσωπικό της Fraport Greece, κατά την περίοδο 11/7/2020-11/07/2021.

Πίνακας 6: Αξιοσημείωτες παρατηρήσεις ειδών πτηνών στα περιφερειακά αεροδρόμια της ομάδας Β (11/7/2020-11/07/2021)

Αερολιμένας	Ημερομηνία	Είδος πτηνού
Κω «Ιπποκράτης»	22 Νοεμβρίου 2020	Βροχοπούλι (<i>Pluvialis apricaria</i>)
	15 Απριλίου 2021	Τσαλαπετεινός (<i>Uroa eops</i>)
	6 Μαΐου 2021	Ωχροστρισιδα (<i>Iduna pallida</i>)
	6 Μαΐου 2021	Χαλκοκουρούνα (<i>Coracias garrulus</i>)
	6 Μαΐου 2021	Μελισσοφάγος (<i>Merops apiaster</i>)
Μυκόνου	12 Απριλίου 2021	Λευκοσικνιάς (<i>Egretta garzetta</i>)
	20 Μαΐου 2021	Μαυροπετρίτης (<i>Falco eleonora</i>)
Μυτιλήνης «Οδυσσέας Ελύτης»	15 Φεβρουαρίου 2021	Καλημάνα (<i>Vanellus vanellus</i>)
	10 Απριλίου 2021	Μαυροκιρκίνεζο (<i>Falco vespertinus</i>)
Ρόδου «Διαγόρας»	29 Ιουλίου 2020	Μελισσοφάγος (<i>Merops apiaster</i>)
	24 Ιανουαρίου 2021	Ξεφτέρι (<i>Accipiter nisus</i>)
	9 Μαρτίου 2021	Λιμόζα (<i>Limosa limosa</i>)
	27 Μαρτίου 2021	Λευκός πελαργός (<i>Ciconia ciconia</i>)
	8 Απριλίου 2021	Βαλτόμπουφος (<i>Asio flammeus</i>)
Σάμου «Αρίσταρχος ο Σάμιος»	29 Αυγούστου 2020	Λιβαδόκιρκος (<i>Circus pygargus</i>)
	19 Μαρτίου 2021	Τσαλαπετεινός (<i>Uroa eops</i>)
	27 Μαΐου 2021	Λευκοσικνιάς (<i>Egretta garzetta</i>)
Σαντορίνης	6 Σεπτεμβρίου 2020	Αμμοσφυριχτής (<i>Charadrius hiaticula</i>)
	16 Σεπτεμβρίου 2020	Λευκός πελαργός (<i>Ciconia ciconia</i>)
	31 Οκτωβρίου 2020	Βουνοσφυριχτής (<i>Charadrius morinellus</i>)

Ομάδα Β

	31 Οκτωβρίου 2020	Θαλασσοσφυριχτής (<i>Charadrius alexandrinus</i>)
	20 Απριλίου 2021	Αργυροτσικνιάς (<i>Casmerodius albus</i>)
Σκιάθου «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης»	17 Ιουλίου 2020	Ποταμοσφυριχτής (<i>Charadrius dubius</i>)
	19 Ιουλίου 2020	Νεροχελίδο (Glareola pratincola)
	7 Ιανουαρίου 2021	Καλημάνα (<i>Vanellus vanellus</i>)
	17 Φεβρουαρίου 2021	Βροχοπούλι (<i>Pluvialis apricaria</i>)
	18 Φεβρουαρίου 2021	Ψαρόνι (<i>Sturnus vulgaris</i>)

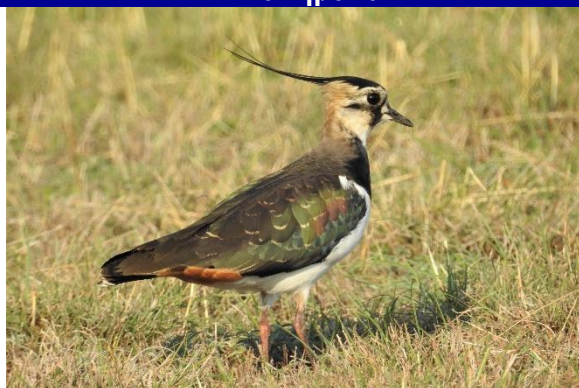
- ✓ Στον παρακάτω πίνακα καταγράφονται τα είδη φιδιών που παρατηρήθηκαν στα περιφερειακά αεροδρόμια της ομάδας Β από το προσωπικό της Fraport Greece, κατά την περίοδο 11/7/2020-11/07/2021.

Πίνακας 7: Είδη φιδιών που παρατηρήθηκαν στα περιφερειακά αεροδρόμια της ομάδας Β (11/7/2020-11/07/2021)

Αερολιμένας	Ημερομηνία	Είδος φιδιού
Μυκόνου	28 Φεβρουαρίου 2021	Λαφιάτης (<i>Elaphe quatuorlineata</i>)
Μυτιλήνης «Οδυσσέας Ελύτης»	12 Οκτωβρίου 2020	Νερόφιδο (<i>Natrix natrix</i>)
Ρόδου «Διαγόρας»	29 Ιουλίου 2020	Νερόφιδο (<i>Natrix natrix</i>)
	10 Μαΐου 2021	Μαύρος Έφιος (<i>Dolichophis jugularis</i>)
Σκιάθου «Αλέξανδρου Παπαδιαμάντης»	5 Μαΐου 2021	Λαφιάτης (<i>Elaphe quatuorlineata</i>)

Πίνακας 8: Είδη πτηνών που παρατηρήθηκαν στα περιφερειακά αεροδρόμια της ομάδας Β (11/7/2020-11/07/2021)

Καλημάνα

Βροχοπούλι

Λευκός Πελαργός

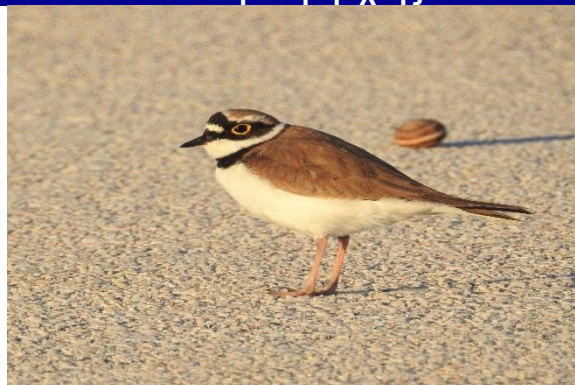
Λιμόζα

Τσαλαπετεινός

Ποταμοσφυριχτής

9. Πολιτιστική κληρονομιά

9.1. Επισκόπηση

Η αιφόρος και με σεβασμό διαχείριση των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς θα επιτευχθεί με:

- Ανάπτυξη και διατήρηση λεπτομερών γνώσεων όσον αφορά τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς εντός και πλησίον των περιοχών παραχώρησης της **FG**.
- Εντοπισμό των μνημείων αυτών εγκαίρως πριν την έναρξη της αναπτυξιακής διαδικασίας, έτσι ώστε τα εν λόγω μνημεία να μπορούν να ληφθούν υπόψη, να παρακαμφθούν και να προστατευτούν,
- Ανάπτυξη και υποβολή αιτήσεων βάσει της σχετικής νομοθεσίας, σε διαβούλευση με ενδιαφερόμενα μέρη, σχετικά με τις επιπτώσεις σε αυτά τα μνημεία όταν αυτό δεν μπορεί να αποφευχθεί.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή διαδικασιών για την κατάλληλη διαχείριση μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς κάνοντας χρήση των κατευθυντήριων αρχών της αποφυγής, της προστασίας και του μετριασμού.
- Εξασφάλιση συμμόρφωσης με τη σχετική νομοθεσία, τις σχετικές νόμιμες εγκρίσεις και τις διατάξεις της σύμβασης παραχώρησης.
- Εκπαίδευση του προσωπικού της **FG** όσον αφορά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς εντός και πλησίον των περιοχών παραχώρησης της **FG** και τις κατάλληλες δράσεις όταν υπάρχουν επιπτώσεις στα εν λόγω μνημεία.

9.2. Σχέδιο Διαχείρισης Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Η διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς από την **FG** θα ακολουθεί τις διαδικασίες που ορίζονται στη Σύμβαση Παραχώρησης, με εφαρμογή των ακόλουθων πρακτικών:

- ❖ Δοκιμαστικές εκσκαφές για να εντοπιστεί αν υπάρχουν αρχαιότητες.
- ❖ Παρακολούθηση των κραδασμών, όπου είναι απαραίτητο.
- ❖ Διατήρηση της υπάρχουσας κτιριακής δομής, του περιβλήματος και των εσωτερικών μη δομικών στοιχείων τυχόν ιστορικού κτιρίου ή κτιρίου χαρακτηριστικού μιας ιστορικής συνοικίας.

Ορισμένα από τα αεροδρόμια της Ομάδας Β βρίσκονται κοντά σε σημαντικά μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς (π.χ. ανακηρυγμένοι αρχαιολογικοί χώροι, εκκλησίες, μοναστήρια, τοποθεσίες σημαντικής αισθητικής αξίας κλπ.).

Δραστηριότητες που ενδέχεται να επηρεάσουν την πολιτιστική κληρονομιά στα αεροδρόμια είναι οποιοσδήποτε δραστηριότητες εδαφικής διαταραχής που ενδέχεται να βλάψουν γνωστό ή άγνωστο μνημείο κληρονομιάς. Σε αυτές μπορεί να περιλαμβάνονται:

Ομάδα Β

- Δραστηριότητες συντήρησης εδάφους, συμπεριλαμβανομένης της εκκαθά-ρισης και κοπής βλάστησης.
- Κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Πίνακας 9: Στόχοι πολιτιστικής κληρονομιάς.

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Ανάπτυξη και διατήρηση βάσης δεδομένων πολιτιστικής κληρονομιάς εντός και πλησίον των περιοχών παραχώρησης της FG	Ολοκληρώθηκε – Ενημερώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα
Αύξηση της ευαισθητοποίησης του προσωπικού της FG και των ενοικιαστών στα αεροδρόμια σχετικά με τα διάφορα πολιτιστικά μνημεία εντός των περιοχών παραχώρησης της FG, τη σημασία αυτών των μνημείων και τη διαδικασία προστασίας αυτών των μνημείων.	Σε εξέλιξη-συνεχής διαδικασία

9.3. Επιτεύγματα

- ✓ Κατάλογος με σχετικούς τόπους πολιτιστικής κληρονομιάς για κάθε αεροδρόμιο.
- ✓ Ο κατάλογος ήταν τμήμα του **σχεδίου δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά** που εφαρμόστηκε από την FG και περιλαμβάνει τα ακόλουθα (κατά περίπτωση) ανά αεροδρόμιο:
 - ✓ Αρχαιολογικούς χώρους και σχετικές ζώνες προστασίας τους,
 - ✓ Σημεία ενδιαφέροντος σε σχέση με τις πολιτιστικές και πνευματικές πεποιθήσεις,
 - ✓ Τεχνουργήματα και ερείπια σημαντικών δομών,
 - ✓ Τοποθεσίες εξαιρετικής ομορφιάς και παραδοσιακού οικισμού και
 - ✓ Αρχιτεκτονικά ορόσημα και κτίσματα ιδιαίτερης ωραιότητας και/ή σπουδαιότητας.
- ✓ Διαδικασία Τυχαίων Ευρημάτων, (μέρος του **σχεδίου δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά**) στοχεύει στην αντιμετώπιση της πιθανότητας εύρεσης αρχαιοτήτων κατά τις δραστηριότητες εκσκαφών στα Περιφερειακά Αεροδρόμια και την παροχή πρωτοκόλλων για την εξασφάλιση της τεκμηρίωσης και προστασίας των Αρχαιοτήτων.

Η διαδικασία αποσκοπεί στην:

- Αποφυγή σημαντικών επιπτώσεων σε αρχαιότητες
- Περιγραφή των διατάξεων για τη διαχείριση των τυχαίων ευρημάτων μέσα από τη διαδικασία τυχαίων ευρημάτων που θα εφαρμοστεί σε περίπτωση που ανακαλυφθούν τυχαία ευρήματα.

Ομάδα Β

Η διαδικασία περιλαμβάνει προδιαγραφές και τις ελάχιστες απαιτήσεις για τον Εργολάβο καθώς και για Τρίτα Μέρη, ώστε να δημιουργήσουν δικές τους διαδικασίες ανάλογες με το μέγεθος και είδος των εργασιών τους.

10. Ποιότητα του Αέρα

10.1. Επισκόπηση

Η **FG** διαχειρίζεται τις λειτουργίες των αεροδρομίων κατά τρόπο που αποτρέπει εκπομπές στην ατμόσφαιρα που προκαλούν ενόχληση ή βλάβη στους γείτονες.

Ορισμένες δραστηριότητες που παράγουν εκπομπές στην ατμόσφαιρα είναι:

- Λειτουργίες εδάφους αεροσκαφών, συμπεριλαμβανομένου του ανεφοδια-σμού.
- Λειτουργίες οχημάτων και εξοπλισμού.
- Χρήση κλιματιστικών, αντλιών και γεννητριών.
- Γενική συντήρηση αεροσκαφών, συμπεριλαμβανομένων εργασιών βαφής με ψεκασμό και απομάκρυνσης χρωμάτων, δραστηριοτήτων συνεργείων και εργασιών καθαρισμού με χρήση οργανικών διαλυτών.
- Χρήση μονάδων ισχύος εδάφους και βοηθητικών μονάδων ισχύος.
- Συντήρηση εδαφών, συμπεριλαμβανομένης της απομάκρυνσης βλάστησης και καταπολέμησης των ζιζανίων.
- Κατασκευές και κατεδαφίσεις.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- Εκπομπές στην ατμόσφαιρα, συμπεριλαμβανομένων αερίων του θερμοκηπίου και ενδεχομένως ουσιών που καταστρέφουν το όζον.
- Μειωμένη ορατότητα (κυρίως λόγω σκόνης ή καπνού).
- Όχληση ή προβλήματα υγείας στο κοινό.
- Δυσάρεστες ή ενοχλητικές οσμές (π.χ. οσμές καυσίμων).

10.2. Δράσεις Προστασίας

Στα μέτρα για τη διαχείριση των πιθανών επιπτώσεων στην ποιότητα του αέρα περιλαμβάνονται:

- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και επαγωγές.
- Σχέδιο παρακολούθησης και εφαρμογή των μέτρων που επιβάλλονται από τους Περιβαλλοντικούς Όρους. Το σχέδιο περιλαμβάνει τύπο και συχνότητα των υπό παρακολούθηση παραμέτρων και του εξοπλισμού παρακολούθησης. Τα συλλεχθέντα δεδομένα αξιολογούνται, υπολογίζονται οι ισορροπιακές καμπύλες και παρουσιάζονται οι μελλοντικές τάσεις. Σε περίπτωση υπέρβασης ορίων, θα λαμβάνονται σχετικά μέτρα.
- Κατάλληλη συλλογή και διάθεση ουσιών από κλιματιστικές μονάδες που καταστρέφουν το όζον.
- Συντήρηση οχημάτων και εξοπλισμού σύμφωνα με τα καθορισμένα πρότυπα.

Ομάδα Β

Ενοικιαστές, εργολάβοι και φορείς εκμετάλλευσης υποχρεούνται να διασφαλίσουν την ύπαρξη κατάλληλων συστημάτων και διαδικασιών για τη διαχείριση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών κινδύνων ποιότητας του αέρα που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους.

Η FG δεσμεύεται να επιτύχει στόχο 16% μείωση των άμεσων και έμμεσων εκπομπών CO₂ έως το έτος 2030 σε σύγκριση με το 2018 και δεσμεύεται να υποστηρίξει την επαλήθευση, τον τελικό σχεδιασμό και την ολοκλήρωση των έργων που απαιτούνται για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη για υψηλότερες δεσμεύσεις για μείωση της ενέργειας (δηλαδή τη δέσμευση Net-Zero 2050 του ACI), το σχέδιο δράσης για τη διαχείριση άνθρακα προτείνει δύο επενδύσεις που όχι μόνο πληρούν αλλά και υπερβαίνουν τον αρχικό στόχο:

1. Αναβάθμιση του συστήματος διαχείρισης ενέργειας των αερολιμένων για την επίτευξη του στόχου μείωσης του CO₂ κατά 16%.
2. Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε όλα τα αεροδρόμια εκτός από το CHQ, λόγω έλλειψης διαθέσιμου χώρου, για πρόσθετες μειώσεις CO₂.

Πίνακας 10: Στόχοι για την ποιότητα του αέρα.

Στόχος	Timeframe
Εξασφάλιση κατάλληλου σέρβις και συντήρησης του εξοπλισμού.	Σε εξέλιξη – Καθ' όλη την περίοδο παραχώρησης
Σχέδιο παρακολούθησης του αέρα για όλα τα αεροδρόμια.	Σε εξέλιξη
Ποσοτικοποίηση CO ₂	Ετησίως
Σχέδιο Δράσης για διαχείριση για τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος κάθε αερολιμένα και επίτευξη μείωσης 16% των εκπομπών CO ₂ μέχρι το 2030.	Έναρξη το 2021, ώστε να επιτευχθεί ο πρώτος στόχος μείωσης, που θα τεθεί για το 2030.

10.3. Επιτεύγματα

- ✓ Η **FG** κατά τα έτη 2017 και 2018 εφάρμοσε ένα **Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Παρακολούθησης της ποιότητας της Ατμόσφαιρας** σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Το Σχέδιο υποβλήθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως παράρτημα των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους Φακέλους Τροποποίησης των Περιβαλλοντικών Όρων, εγκρίθηκε και ενσωματώθηκε στις τροποποιήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων.
- ✓ Τον Απρίλιο του 2020 η FG κατέθεσε, σε εφαρμογή των Περιβαλλοντικών Όρων, Τεχνική Έκθεση Αξιολόγησης στη Διεύθυνση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης και στη Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με προτάσεις για το καταλληλότερο από άποψης αποτελεσματικότητας, σύστημα παρακολούθησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης για τα προσεχή έτη. Οι παράμετροι που

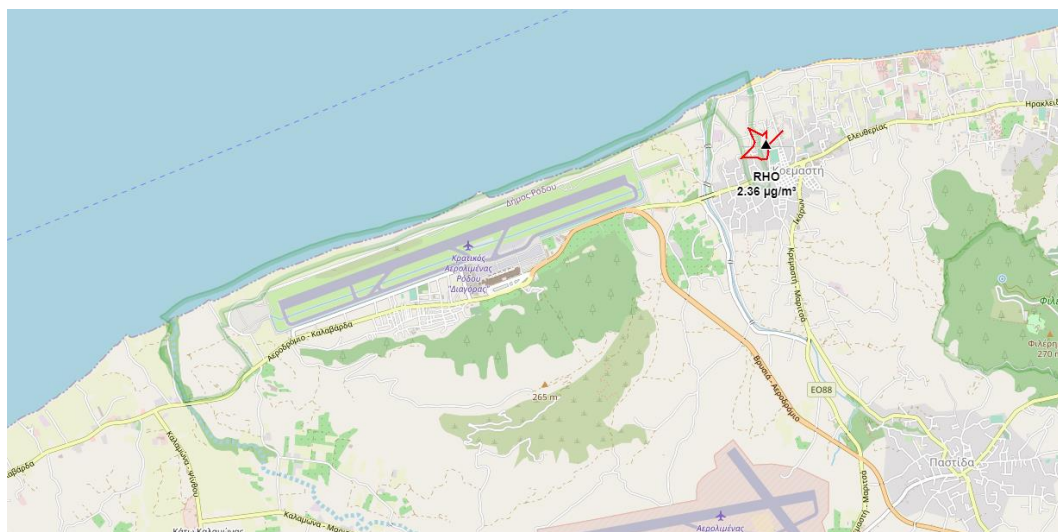
Ομάδα Β

αναλύθηκαν περιλάμβαναν τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των προηγούμενων δύο ετών καθώς και των σχετικών μοντέλων προσομοίωσης (με χρήση των λογισμικών α) US FAA Emissions & Dispersion Modeling System (EDMS) και β) US EPA AERMOD).

Η πρόταση περιλάμβανε τρεις (3) ομάδες με διαφορετική παρακολούθηση:

- ❖ Μόνιμο σταθμό παρακολούθησης ποιότητας αέρα (AQMS) σε RHO (ένας σταθμός). Η εγκατάσταση πραγματοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2021. Οι ρύποι που παρακολουθούνται είναι οξείδια του αζώτου (NO_x), οξείδια του θείου (SO_x), αιωρούμενα σωματίδια (PM₁₀ και PM_{2,5}), βενζόλιο (C₆H₆), όζον (O₃) καθώς και παράμετροι όπως ταχύτητα ανέμου, διεύθυνση ανέμου, θερμοκρασία, σχετική υγρασία και ατμοσφαιρική πίεση. Οι μέσες ημερήσιες συγκεντρώσεις υπολογίζονται αυτόματα από το λογισμικό του σταθμού. Επιπρόσθετα το λογισμικό παρέχει γραφήματα που απεικονίζουν τις ημερήσιες συγκεντρώσεις του κάθε ρύπου. Τα δεδομένα αποθηκεύονται σε online server και παρακολουθούνται από το Περιβαλλοντικό τμήμα της FG στα κεντρικά γραφεία.
 - ❖ Ετήσιο πρόγραμμα παρακολούθησης σε **KGS**, **JMK** και **JTR**. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μετρήσεις των ίδιων ρύπων σε σημεία γύρω από τον αερολιμένα.
 - ❖ Πρόγραμμα παρακολούθησης μια φορά στα τρία (3) χρόνια σε **JSI** και **SMI**. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει μετρήσεις των ίδιων ρύπων σε σημεία γύρω από τον αερολιμένα.
- ✓ Δεδομένης της κατάστασης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 και της επακόλουθης κατακρήμνισης της αεροπορικής κίνησης και της σχετικής ενημέρωσης προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετρήσεις ποιότητας αέρα πραγματοποιήθηκαν στους ακόλουθους αερολιμένες κατά την περίοδο αιχμής **KGS**, **JTR**, **JMK** και **MJT**.
 - ✓ Τα αποτελέσματα του Προγράμματος Παρακολούθησης παρατίθενται στα Ετήσια Περιβαλλοντικά Δελτία τα οποία δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της FG σύμφωνα με τις απαιτήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων κάθε αεροδρομίου της Ομάδας Β.

Ομάδα Β

Εικόνα 10: Συγκέντρωση NO₂ κατά το μήνα Μάιο 202 για τον αερολιμένα Ρόδου (RHO).

✓ Ποσοτικοποίηση Αερίων του Θερμοκηπίου (εκτίμηση βάσης) για όλα τα αεροδρόμια της Ομάδας Β. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για τον ποσοτικό προσδιορισμό των εκπομπών GHG βασίστηκε στα εξής:

- Airport Carbon Accreditation Guidance Document, Issue 11, February 2019.
- ISO 14064-1: 2006 Αέρια θερμοκηπίου - Μέρος 1: Προδιαγραφές με καθοδήγηση σε επίπεδο οργανισμού για τον ποσοτικό προσδιορισμό και την αναφορά εκπομπών και απορροφήσεων αερίων θερμοκηπίου.
- Πρωτόκολλο αερίου θερμοκηπίου, WRI. (GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard, Revised Edition, and GHG Protocol Project Quantification Standard).
- Εγχειρίδιο καθοδήγησης: Διαχείριση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για αερολιμένα, ACI, 2009.

Οι εκπομπές περιλαμβάνουν τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου για όλες τις άμεσες εκπομπές (πεδίο 1) και τις έμμεσες εκπομπές από την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας ή ατμού που αγοράζεται (πεδίο 2) που παράγεται εντός των ορίων κάθε αερολιμένα βάσει των ορισμών που περιέχονται στο πρωτόκολλο GHG.

Ομάδα Β

Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει τις συνολικές εκπομπές (πεδία 1 και 2) ανά αεροδρόμιο για το έτος αναφοράς 2019:

Πίνακας 11: Συνολικές εκπομπές CO₂ 2020 ανά αεροδρόμιο

Αεροδρόμιο	Κωδικός IATA	Συνολικές εκπομπές (t CO ₂)
Ρόδος	RHO	4.748,60
Κως	KGS	1.634,00
Σαντορίνη	JTR	999,20
Μύκονος	JMK	1.164,90
Μυτιλήνη	MJT	959,80
Σάμος	SMI	1.022,20
Σκιάθος	JSI	689,40
Συνολικές εκπομπές Ομάδας Β		11.218,10

- ✓ Τα αεροδρόμια Ρόδου, Μυτιλήνης και Σάμου εντάχθηκαν στο πρόγραμμα πιστοποίησης Airport Carbon Accreditation και οι διαδικασίες διαχείρισης άνθρακα πιστοποιήθηκαν στο Επίπεδο 1 (Χαρτογράφηση). Τα υπόλοιπα πέντε αεροδρόμια πιστοποιήθηκαν σύμφωνα με τις απαιτήσεις του προτύπου EN ISO 14064-1.

11. Θόρυβος

11.1. Επισκόπηση

Οι απαιτήσεις θορύβου έχουν εφαρμογή στον θόρυβο που σχετίζεται με τις δραστηριότητες εδάφους των αερολιμένων και τις διαδικασίες προσγείωσης και απογείωσης αεροσκαφών, καθώς και με τη λειτουργία ή το ρελαντί των κινητήρων των αεροσκαφών στις πίστες.

Οι περί τον αερολιμένα αποδέκτες του θορύβου που μπορεί να επηρεαστούν είναι κατά κύριο λόγο οι πέριξ ή γειτονικές σε ορισμένες περιπτώσεις αστικές περιοχές και η τοπική πανίδα.

Κατά τη διάρκεια των εργασιών συντήρησης και των επικείμενων έργων, υπάρχει προσεκτική διαχείριση του θορύβου ώστε να μειωθούν οι επιπτώσεις εκτός του χώρου.

Η **FG** θα διαχειρίζεται το θόρυβο κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν προκαλεί ενοχλήσεις ούτε επηρεάζει δυσμενώς τους γειτονικούς αποδέκτες. Δραστηριότητες που μπορεί να δημιουργήσουν θόρυβο μπορεί να είναι::

- Διαδικασίες προσγείωσης και απογείωσης αεροσκαφών.
- Λειτουργία κινητήρων αεροσκαφών στο έδαφος και στο ρελαντί στις πίστες.
- Δραστηριότητες συντήρησης και δοκιμών αεροσκαφών.
- Σταθερός και κινητός εξοπλισμός.
- Γενικές δραστηριότητες συντήρησης αεροδρομίων και υποδομών.
- Κυκλοφορία στο εσωτερικό οδικό δίκτυο.
- Δραστηριότητες ενοικιαστών και φορέων εκμετάλλευσης.
- Εργασίες κατασκευής και κατεδάφισης (μόνο προσωρινές για τη διάρκεια υλοποίησης των Επικείμενων Έργων).

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- Όχληση στους φορείς εκμετάλλευσης και την κοινότητα.
- Διαταραχές στη συμπεριφορά φωλιάσματος και αναπαραγωγής της τοπικής πανίδας.

11.2. Σχέδιο Διαχείρισης Θορύβου

Η **FG** προγραμματίζει να εκπονήσει ένα σχέδιο διαχείρισης θορύβου κατά τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας, για κάθε αερολιμένα.

Το Σχέδιο παρακολούθησης και εφαρμογή των μέτρων επιβάλλονται από τους Περιβαλλοντικούς Όρους. Το σχέδιο περιλαμβάνει τον τύπο και τη συχνότητα των υπό παρακολούθηση παραμέτρων και του εξοπλισμού παρακολούθησης. Τα συλλεχθέντα δεδομένα αξιολογούνται, υπολογίζονται ισοθροβικές καμπύλες και παρουσιάζονται οι μελλοντικές τάσεις θορύβου. Σε περίπτωση υπέρβασης ορίων, θα λαμβάνονται διορθωτικά μέτρα.

Ομάδα Β

Στα μέτρα για τη διαχείριση των πιθανών επιπτώσεων από τις εκπομπές θορύβου περιλαμβάνονται:

- Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και επαγωγές.
- Καταγραφή, διερεύνηση και παρακολούθηση των ερευνών θορύβου.
- Εφαρμογή επιχειρησιακών διαδικασιών για δραστηριότητες πρόκλησης θορύβου.
- Επιθεωρήσεις σε ενοικιαστές και στα έργα κατασκευής.
- Πολιτική λειτουργίας των κινητήρων των αεροσκαφών επί του εδάφους και αναθεώρηση της πολιτικής κατόπιν αναπληροφόρησης από επιχειρησιακά θέματα του αερολιμένα καθώς και από τους ενοικιαστές.
- Τακτικό σέρβις και συντήρηση οχημάτων και εξοπλισμού.

Πίνακας 12: Στόχοι για το θόρυβο.

Target	Timeframe
Σχέδιο παρακολούθησης θορύβου και εφαρμογή του	Σε εξέλιξη
Έγκαιρη διερεύνηση τυχόν αναφερόμενης ανεπιθύμητης δημιουργίας θορύβου	Όταν απαιτείται

11.3. Επιτεύγματα

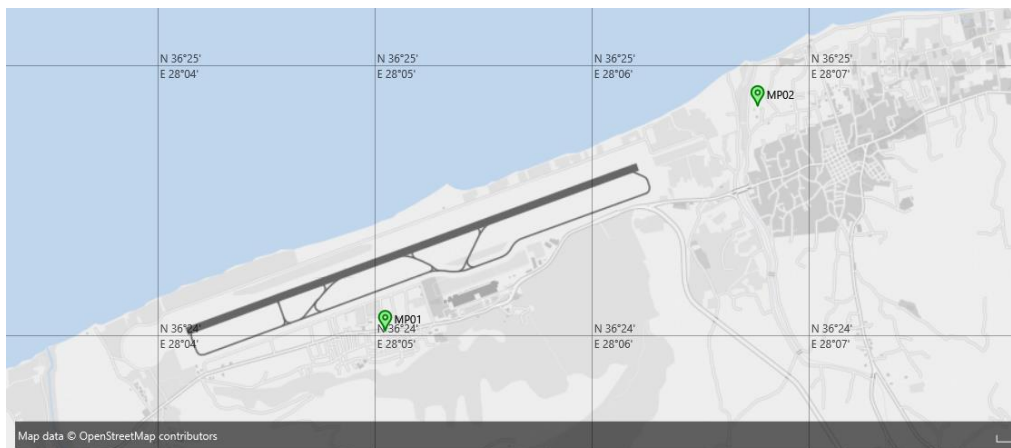
- ✓ Η **FG** κατά τα έτη 2017 και 2018 εφάρμοσε ένα **Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Παρακολούθησης του Θορύβου** σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο. Το Σχέδιο υποβλήθηκε στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως παράρτημα των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στους Φακέλους Τροποποίησης των Περιβαλλοντικών Όρων, εγκρίθηκε και ενσωματώθηκε στις τροποποιήσεις των Περιβαλλοντικών Όρων.
- ✓ Τον Απρίλιο του 2020 η FG κατέθεσε, σε εφαρμογή των Περιβαλλοντικών Όρων, Τεχνική Έκθεση Αξιολόγησης στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με προτάσεις για το καταλληλότερο από άποψης αποτελεσματικότητας, σύστημα παρακολούθησης θορύβου για τα προσεχή έτη. Οι παράμετροι που αναλύθηκαν περιελάμβαναν τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των προηγούμενων δύο ετών καθώς και των σχετικών μοντέλων προσομοίωσης.

Η πρόταση περιελάμβανε τρεις (3) ομάδες με διαφορετική παρακολούθηση”

- ❖ Μόνιμους σταθμούς παρακολούθησης θορύβου (NMT) σε RHO (δύο σταθμοί). Τα δεδομένα αποθηκεύονται σε online server και παρακολουθούνται από το Περιβαλλοντικό τμήμα της FG στα κεντρικά γραφεία.
- ❖ Ετήσιο πρόγραμμα παρακολούθησης σε **Kw KGS, Μύκονο JMK, Σαντορίνη JTR και Μυτιλήνη MJT**.

Ομάδα Β

- ❖ Πρόγραμμα παρακολούθησης μια φορά στα τρία χρόνια σε Σάμο SMI και Σκιάθο JSI.

Εικόνα 11: Σταθμοί παρακολούθησης θορύβου στον αερολιμένα Ρόδου (RHO).

Εικόνα 12: Σταθμός παρακολούθησης θορύβου (MP01) στη Ρόδο.

- ✓ Δεδομένης της κατάστασης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 και της επακόλουθης κατακρήμνισης της αεροπορικής κίνησης και της σχετικής ενημέρωσης προς το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετρήσεις θορύβου πραγματοποιήθηκαν στους ακόλουθους αερολιμένες κατά την περίοδο αιχμής σε RHO, JTR και JMK.
- ✓ Μοντελοποίηση επιπέδων θορύβου πραγματοποιήθηκε με τη χρήση ειδικού λογισμικού υπολογίστηκαν οι ισοθροβικές καμπύλες για τους δείκτες Lden και Lnight.
- ✓ Τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης θορύβου συμπεριλήφθηκαν στα Ετήσια Περιβαλλοντικά Δελτία για κάθε αεροδρόμιο, τα οποία δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα της εταιρείας, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τους Περιβαλλοντικούς Όρους του κάθε αεροδρομίου της ομάδας Β.

Ομάδα Β

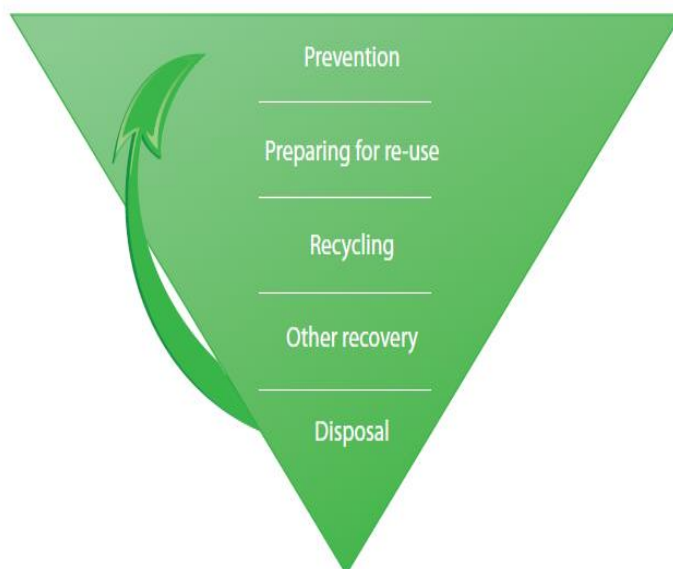
- ✓ Η **FG** έχει δημιουργήσει ένα «κάνάλι επικοινωνίας» με το κοινό μέσω δύο ηλεκτρονικών διευθύνσεων (info@fraport-greece.com & environmental@fraport-greece.com), όπου παράπονα (π.χ. που σχετίζονται με το θόρυβο) ή ακόμη και προτάσεις για βελτίωση. Όταν ένα παράπονο κοινοποιείται στην εταιρεία τότε το τμήμα Ποιότητας, Περιβάλλοντος Ασφάλειας και Υγείας λαμβάνει μέτρα ώστε να εντοπίσει τη πηγή του προβλήματος και να εφαρμόσει όλες τις απαραίτητες διορθωτικές ενέργειες.

12. Διαχείριση Αποβλήτων

12.1. Επισκόπηση

Η **FG** θα διασφαλίσει ότι η αποθήκευση, ο χειρισμός και η χρήση αποβλήτων (επικίνδυνων και μη) πραγματοποιείται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τα πρότυπα και τον κρατικό σχεδιασμό για τη διαχείριση αποβλήτων.

Η **ανακύκλωση** και η **επαναχρησιμοποίηση** έχουν εξαιρετική σπουδαιότητα για την **FG** και θα εφαρμοστούν καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων των κατασκευαστικών έργων.

Εικόνα 13: Βασικοί στόχοι της FG όσον αφορά τη διαχείριση αποβλήτων.

Κύριος στόχος είναι να παράγονται **λιγότερα απόβλητα** όπου είναι δυνατόν.

Αναφορικά με τα αστικά στερεά απόβλητα (ΑΣΑ), η **διαλογή στην πηγή** εφαρμόζεται σε όλα τα αεροδρόμια, με έμφαση στις τέσσερις (4) βασικές κατηγορίες ανακυκλώσιμων (χαρτί, πλαστικά, μέταλλα και γυαλί), υπολείμματα αστικών στερεών αποβλήτων και ογκώδη. Υπό εξέλιξη είναι η ξεχωριστή διαχείριση βιοαποβλήτων.

Οι λειτουργίες του αεροδρομίου παράγουν αναπόφευκτα στερεά απόβλητα σε καθημερινή βάση από διάφορες πηγές στις οποίες περιλαμβάνονται το προσωπικό, οι επιβάτες, οι ενοικιαστές και οι χειριστές. Επίσης, χρησιμοποιούνται διάφορα επικίνδυνα υλικά όπως λιπαντικά και ορυκτέλαια, ηλεκτρικές σήλες και συσσωρευτές, ελαστικά, ηλεκτρονικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός κλπ.

Όλα τα είδη αποβλήτων μπορεί να βλάψουν πρόσωπα, ιδιοκτησίες ή το περιβάλλον. Κατά συνέπεια, πρέπει να αντιμετωπίζονται και να χρησιμοποιούνται με τον κατάλληλο τρόπο. Όπου

Ομάδα Β

είναι εφικτό, η **FG** θα υποκαταστήσει, θα μειώσει ή θα εξαλείψει τη χρήση επικίνδυνων υλικών και τα χρησιμοποιημένα θα ανακυκλώνονται καταλλήλως σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

Την ευθύνη για τα στερεά απόβλητα καθώς και για τα επικίνδυνα υλικά που βρίσκονται σε επιμέρους εγκαταστάσεις διατηρούν οι ενοικιαστές του αεροδρομίου. Επομένως, καλούνται να διασφαλίσουν ότι η διαχείριση των αποβλήτων πραγματοποιείται με ασφάλεια, μέσω άμεσης συνεργασίας με εξουσιοδοτημένο δημόσιο ή ιδιωτικό συλλέκτη αποβλήτων ή μέσω του κεντρικού συστήματος διαχείρισης αποβλήτων της FG, όπου εφαρμόζεται.

Ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με επικίνδυνα υλικά μπορεί να είναι:

- Η αποθήκευση και διακίνηση φορτίων καυσίμων χύδην, συμπεριλαμβανομένων των αεροπορικών καυσίμων, της αμόλυβδης και του ντίζελ.
- Ο ανεφοδιασμός αεροσκαφών και το πλύσιμο οχημάτων και αεροσκαφών.
- Ο ανεφοδιασμός οχημάτων στο πρατήριο καυσίμων.
- Η συντήρηση αεροσκαφών, οχημάτων και εγκαταστάσεων μηχανολογικού και ηλεκτρικού εξοπλισμού.
- Κατασκευές, χωματοργικές εργασίες και κατεδαφίσεις.
- Λειτουργίες καραντίνας.
- Η γενική λειτουργία του αεροδρομίου, κατασκευές, συντήρηση και διαμόρφωση τοπίου, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης των ζιζανίων και των επιβλαβών ζώων.

Οι δραστηριότητες αυτές μπορεί να προκαλέσουν:

- Απελευθέρωση επικίνδυνων υλικών με αποτέλεσμα μόλυνση των υδάτων, του εδάφους και του αέρα
- Επιπτώσεις στην υγεία του ανθρώπου και του οικοσυστήματος.

12.2. Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων

Διαδικασίες Διαχείρισης Αποβλήτων έχουν δημιουργηθεί έτσι ώστε να προσδιορίζονται καταλλήλως οι ροές αποβλήτων, να διαχωρίζονται και να υφίστανται κατάλληλη επεξεργασία, σύμφωνα με τις ακόλουθες κατευθύνσεις:

- Διαχωρισμός των διαφόρων τύπων στερεών αποβλήτων στο σημείο παραγωγής (διαλογή στη πηγή). Χρήση ειδικά σχεδιασμένων κάδων απορριμμάτων (κάδων, περιεκτών και πρέσας) για διαχωρισμό χαρτιού, μετάλλων-πλαστικού, γυαλιού και οργανικών.
- Ειδικό χώρο για τη συλλογή και αποθήκευση ανακυκλώσιμων υλικών.
- Διάθεση και κατάλληλη ανακύκλωση επικίνδυνων αποβλήτων από πιστοποιημένους χειριστές.
- Δοχεία απορριμμάτων γύρω από το αεροδρόμιο για τους επιβάτες και τους ενοικιαστές, μεταφορά των απορριμμάτων σε επιτόπιους κάδους και συμπτιαστές, στη συνέχεια δε μεταφορά τους σε εξωτερικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας.

Ομάδα Β

Οι διαδικασίες Υγείας & Ασφάλειας της **FG**'s περιλαμβάνουν λεπτομερείς διαδικασίες σχετικά με την αποθήκευση, χειρισμό και διάθεση αμιαντούχων και άλλων επικίνδυνων υλικών, διατήρηση μητρικού αμιάντου, αναφορά συμβάντων υγιεινής και ασφάλειας κ.λπ.

Οι ενοικιαστές, οι εργολάβοι και λοιποί φορείς εκμετάλλευσης αερολιμένων υποχρεούνται επίσης να διασφαλίζουν την ύπαρξη κατάλληλων συστημάτων και/ή διαδικασιών για τη διαχείριση συγκεκριμένων περιβαλλοντικών κινδύνων που συνδέονται με τις δραστηριότητές τους και να συμμορφώνονται με τις σχετικές νομοθετικές απαιτήσεις διαχείρισης αποβλήτων.

Επικίνδυνα υλικά σχετικά με δραστηριότητες της **FG** θα υπόκεινται σε διαφορετικούς μηχανισμούς διαχείρισης ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας.

Στους μηχανισμούς αυτούς περιλαμβάνονται:

- **Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης** - περιλαμβάνει διαδικασίες για την αντιμετώπιση πετρελαιοκηλίδων, συντήρηση σιφωνίων κατακράτησης οσμών, αναφορά περιβαλλοντικών συμβάντων, ελέγχους ενοικιαστών κλπ.
- **Σχέδιο έκτακτης ανάγκης αερολιμένα** - λεπτομερείς διαδικασίες αντιμετώπισης μείζονων συμβάντων σχετικών με επικίνδυνα υλικά, καύσιμα και πετρελαιοκηλίδες.

Όσον αφορά τα υλικά που περιέχουν αμίαντο, θα εφαρμοστεί ένα **σχέδιο διαχείρισης αμιάντου** με τις ακόλουθες δράσεις:

- ❖ Επισήμανση των υλικών ως αμιαντούχων υλικών.
- ❖ Κοινοποίηση του προσωπικού που εργάζεται κοντά σε αυτά τα υλικά.
- ❖ Αποφυγή διαταραχής των υλικών αμιάντου.
- ❖ Προληπτική βαφή εξωτερικών επιφανειών με πλαστική βαφή (προαιρετικά).
- ❖ Βέλτιστη λύση: Προγραμματισμένη αφαίρεση των υλικών αμιάντου από εξειδικευμένη και αδειοδοτημένη εταιρεία.
- ❖ Μετά την αφαίρεση του αμιάντου, οι εγκαταστάσεις πρέπει να αξιολογηθούν διενεργώντας οπτική επιθεώρηση και παρακολούθηση του αέρα σύμφωνα με τη σχετική ελληνική νομοθεσία για την έκδοση Πιστοποιητικών Εκκαθάρισης - Πιστοποιητικών Επανεγκατάστασης. Η αξιολόγηση θα πρέπει να διεξαχθεί από ανεξάρτητο εργαστήριο διαπιστευμένο από το Ελληνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ) για δειγματοληψία και ανάλυση του αέρα όσον αφορά τον αμίαντο.

Το έγγραφο αυτό έχει συνταχθεί για δύο διαφορετικούς σκοπούς:

- να παρέχει πληροφορίες στην κατασκευαστική ομάδα σχετικά με τις αποδεκτές μεθοδολογίες διαχείρισης κατά τη διάρκεια της φάσης κατασκευής και
- να παρέχει πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να αποδειχθεί ότι οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι που απορρέουν από την αποθήκευση και τη χρήση επικίνδυνων ουσιών έχουν εξεταστεί και γίνονται οι κατάλληλοι χειρισμοί από την κατασκευαστική ομάδα.

Ομάδα Β

Πίνακας 13:Στόχοι για διαχείριση αποβλήτων

Στόχος	Χρονοδιάγραμμα
Δημιουργία Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Απορριμμάτων για όλα τα αεροδρόμια, με ιδιαίτερη αναφορά στη διαλογή στην πηγή.	Σε εξέλιξη
Δημιουργία Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων για όλα τα αεροδρόμια.	Σε εξέλιξη
Παρακολούθηση πρακτικών αποθήκευσης και χειρισμού χημικών κατά τη διάρκεια εσωτερικών ελέγχων και ελέγχων ενοικιαστών.	Κατά το εσωτερικό χρονοδιάγραμμα και το χρονοδιάγραμμα ελέγχου ενοικιαστών
Παρακολούθηση της διαθεσιμότητας ενημερωμένων δελτίων δεδομένων ασφαλείας υλικών στα σημεία χρήσης κατά τη διάρκεια εσωτερικών ελέγχων και ελέγχων ενοικιαστών.	Κατά το εσωτερικό χρονοδιάγραμμα και το χρονοδιάγραμμα ελέγχου ενοικιαστών

12.3. Επιτεύγματα

- ✓ Συνεργασία με ιδιωτικές εταιρείες και δημόσιους φορείς για την ολοκληρωμένη διαχείριση των μη επικινδύνων αποβλήτων, επικεντρώνοντας στη διαλογή στην πηγή για τα ρεύματα του χαρτιού, χαρτονιών, πλαστικού, μετάλλου, γυαλιού και βιο-αποβλήτων, ώστε να μεγιστοποιηθεί η ανάκτηση.
- ✓ Συμβάσεις με συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης για την ανακύκλωση επικίνδυνων αποβλήτων, όπως έλαια, μπαταρίες, ελαστικά, ηλεκτρονικός και ηλεκτρικός εξοπλισμός.
- ✓ Εξοπλισμός για την αποθήκευση επικίνδυνων αποβλήτων για όλα τα 7 αεροδρόμια. Στο πλαίσιο της συνολικής διαχείρισης των αποβλήτων η FG προχώρησε στην αγορά νέων δοχείων για την προσωρινή αποθήκευση επικίνδυνων αποβλήτων έως ότου αυτά αφαιρεθούν με ασφάλεια από τα αεροδρόμια και αποσταλούν προς ανακύκλωση.

Συγκεκριμένα έγινε προμήθεια κατάλληλων δοχείων για:

- Μεγάλες μπαταρίες και συσσωρευτές
- Χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια.

Για τα βαρέλια των ορυκτελαίων αγοράστηκαν κατάλληλες ελαιολεκάνες για την αποφυγή διαρροών των ελαίων στο έδαφος.

- ✓ Δειγματοληψία συσκευών που περιέχουν PCB και διαχείρισή τους. Ηλεκτρικές συσκευές που είχαν καταγραφεί ως πιθανές συσκευές με PCB δειγματίστηκαν από αδειοδοτημένες εταιρείες. Μετά από επιβεβαίωση ότι δεν περιείχαν PCB, οι συσκευές διαχειρίστηκαν προς ανακύκλωση σαν scrap.

Ομάδα Β

Εικόνα 13: Βαρέλια για την αποθήκευση χρησιμοποιημένων ελαίων σε εσωτερικό χώρο. Τα χρησιμοποιημένα έλαια αποστέλλονται προς ανακύκλωση δια μέσω του αντίστοιχου Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Εικόνα 14: Μεγάλες μπαταρίες έτοιμες να αποσταλούν για ανακύκλωση.

Εικόνα 15: Δειγματοληψία ηλεκτρικής συσκευής για PCB, από αδειοδοτημένη εταιρεία, στον αερολιμένα MJT.

13. Συμπεράσματα

Σε μια βιομηχανία που πλήττεται από την πανδημία COVID -19, η FG συνεχίζει να παρακολουθεί ενεργά και να αναφέρει την πρόοδο σε σχέση με τους στόχους και τα διδάγματα που αντλήθηκαν και θα επιδιώκει τακτικά σχόλια και πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης.